

Badanie postaw i przekonań Polaków dotyczących posiadania dzieci i polityki prorodzinnej

Warszawa, 12 lutego 2015

Streszczenie

Badanie zostało zrealizowane w styczniu 2015 roku przez *Dom Badawczy Maison* na zlecenie Warsaw Enterprise Institute. Badanie zostało przeprowadzone metoda CAWI na próbie 1078 osób - dorosłych Polaków na Panelu Badawczym Ariadna. Próba była ogólnopolska, reprezentatywna ze względu na płeć, wiek i wielkość miejscowości zamieszkania.

Streszczenie (1/2)

Polacy preferują rodziny wielodzietne, chcą mieć więcej dzieci, ale często się na to nie decydują. To co ich powstrzymuje, to obawy przed tym czy podążają finansowo posiadaniu dużej rodziny, powstrzymują też często złe warunki mieszkaniowe. Nie chodzi tu o luksusy, nie chodzi o wygodne życie, ale o to by mieć warunki wystarczające na to co jest standardem współczesnego życia. Od młodych ludzi oczekuje się niezależności, samodzielności i odpowiedzialności. Nic więc dziwnego, że często rezygnują z posiadania większej liczby dzieci, gdy nie mają stabilnej sytuacji zawodowej, finansowej czy odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Polityka prorodzinna

Polacy mają bardzo negatywną opinię na temat polityki prorodzinnej w Polsce - niemal 90% uważa, że jest ona zła. Na dodatek Polacy mają poczucie, że „wszędzie” w tym obszarze jest lepiej niż w Polsce. Uważają, że najlepsza polityka prorodzinna jest w Norwegii, Wielkiej Brytanii oraz w Niemczech, wierzą nawet, że polityka prorodzinna w Hiszpanii, Czechach czy Rosji też jest lepsza niż w Polsce.

Aby poprawić tą sytuację zdaniem większości potrzebne są rozwiązania systemowe - ludziom musi się „żyć lepiej i normalniej”. Rozwiązaniem nie jest jednorazowa pomoc (jak np. becikowe czy płatny urlop dla ojca), ale działania długofalowe: wyższe zarobki (61% Polaków), systematyczne dodatki do pensji za każde dziecko (45%), stabilizacja na rynku pracy (44%) oraz systemowe ułatwienia dla pracujących matek (34%).

Czy Polacy chcą mieć więcej dzieci?

Nie jest prawdą, że Polacy nie chcą mieć dzieci. Zaledwie 4% Polaków twierdzi, że nie chce mieć dzieci w ogóle. Cały czas w Polsce dominuje preferencja modelu rodziny 2+2, a nawet 2+3 - 91% Polaków uważa, że idealna rodzina to rodzina z dwójką (61%) a nawet z trójką dzieci (30%). Rodzina z jednym dzieckiem to preferencja zaledwie 5% Polaków. Dlaczego więc tak mało się rodzi dzieci w Polsce i najbardziej powszechny jest model rodziny, którego Polacy wcale nie chcą: małżeństwo z jednym dzieckiem?

Streszczenie (2/2)

Dlaczego Polacy nie mają więcej dzieci?

Odpowiedź na to pytanie jest bardzo złożona i wykraczająca poza zakres tego badania. Badanie to pokazuje jednak pewien aspekt problemu. Po pierwsze, spośród tych, którzy nie mają jeszcze dzieci, przyczyny często są powiązane po prostu z brakiem odpowiedniego partnera, takich, którzy nie mają dzieci i zdecydowanie nie chcieli by ich mieć w przyszłości jest zaledwie 9%, natomiast 78% myśli o posiadaniu potomstwa.

Zdecydowanie większym problemem jest to, że mimo iż, 76% Polaków chciało by mieć 2 lub 3 dzieci, większość z nich poprzestaje na jednym dziecku. Dlaczego tak się dzieje? Najczęściej wskazywane przyczyny to niewystarczające warunki materialne (74%) lub obawa przed ich pogorszeniem (61%). Co ciekawe, zdecydowanie rzadziej są wskazywane obawy związane z reakcją pracodawcy. Podobnie w przypadku czynników, które by mogły zachęcić do posiadania dzieci, na pierwszym miejscu są czynniki związane z polepszeniem sytuacji materialnej (80%).

Uzasadnione i nieuzasadnione obawy

Wyniki przeprowadzonego badania pokazują, że istnieje wiele mitów, nieprawdziwych przekonań i stereotypów nagromadzonych wokół kwestii dzieci i tego jak się ludziom wydaje co powstrzymuje Polaków przed ich posiadaniem. Nie zawsze jest to zbieżne z tym, co naprawdę jest problemem. Na przykład Polacy zapytani co ich zdaniem jest najważniejszą przyczyną małej liczby urodzeń wskazują obawę kobiet przed utratą pracy (55%) oraz koncentrację na karierze (47%). Natomiast respondenci zapytani co ich samych powstrzymuje przed posiadaniem (większej liczby) dzieci wskazują na pierwszym miejscu brak wsparcia finansowego ze strony państwa (43%), trudności mieszkaniowe (33%) i wysokie koszty wychowania dzieci (33%). Obawy związane z utratą pracy lub zachwianiem kariery zawodowej są wskazywane zdecydowanie rzadziej. Pokazuje to, że rzeczywiste przyczyny odbiegają od tego „co ludziom się wydaje”.

Informacje o badaniu

Badanie zostało zrealizowane dla Warsaw Enterprise Institute

Cele i metoda badania

Główny cel badania

- Dostarczenie informacji dotyczących postaw i przekonań Polaków związanych z posiadaniem dzieci, problemem dzietności w Polsce, a także polityką prorodzinną.

Cele szczegółowe

- Zrozumienie postaw i zachowań Polaków związanych z posiadaniem dzieci (chęć posiadania dzieci, bariery z tym związane, reakcja otoczenia, postrzeganie osób w zależności od posiadania dzieci, itp.)
- Poznanie opinii Polaków na temat problemu dzietności w Polsce (ocena zjawiska, postrzegane i realne przyczyny obecnej sytuacji, itp.)

Metodologia badania

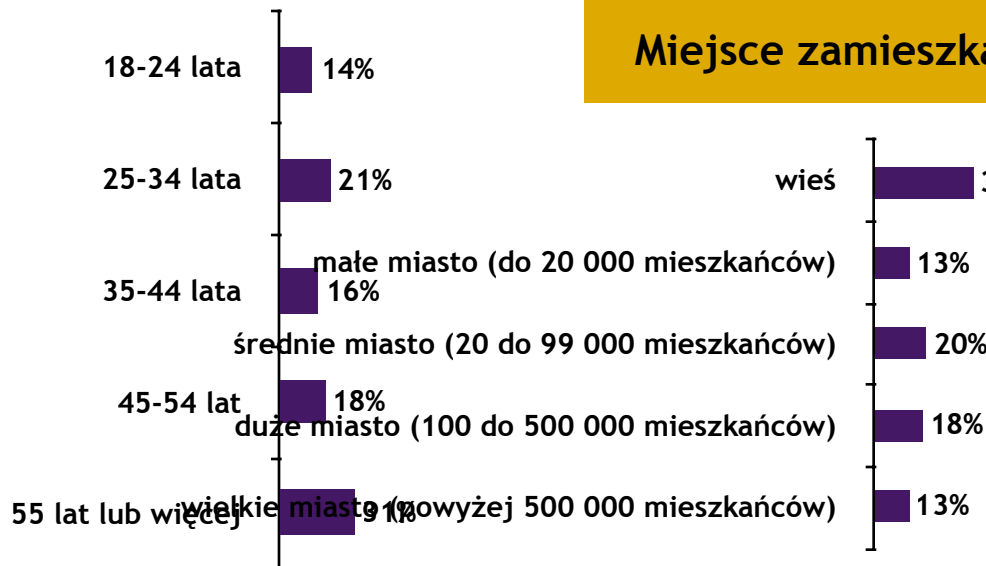
- Ocena i postrzeganie polskiej polityki prorodzinnej (ocena działań, oczekiwania Polaków w tym obszarze, itp.)
- Badanie ilościowe: CAWI (*Computer Assisted Web Interviews*)
- N = 1078 wywiadów
- Czas realizacji: styczeń 2015
- Czas trwania ankiety: około 20 minut
- Kryteria doboru próby:
 - Próba ogólnopolska, reprezentatywna ze względu na: wiek, płeć i miejsce zamieszkania

Profil respondentów

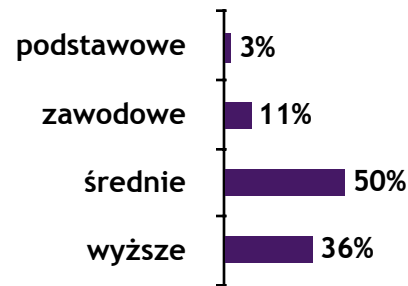
Profil respondentów: podstawowe zmienne demograficzne

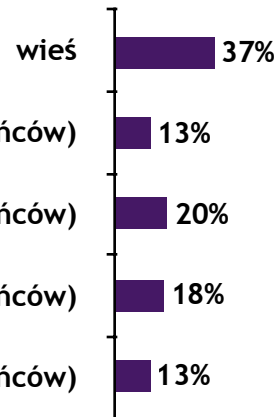
Wiek

Wykształcenie

Miejsce zamieszkania

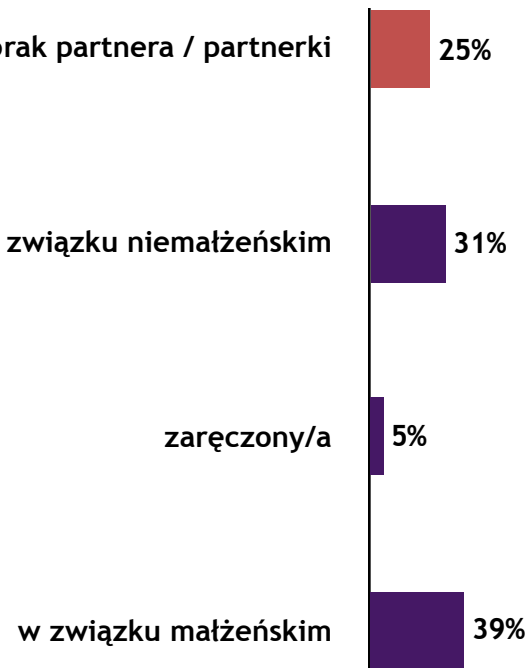

Województwo

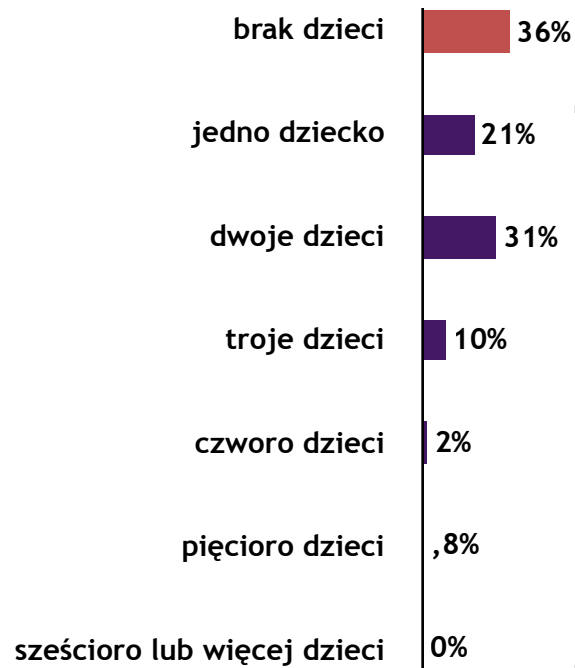

Profil respondentów: sytuacja rodzinna

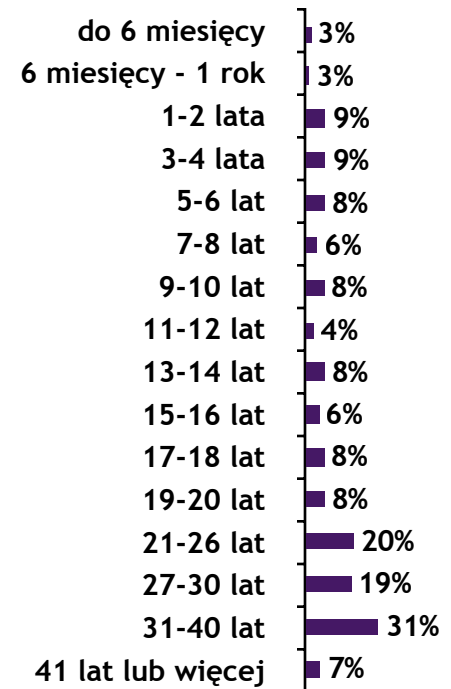
Stan cywilny

Liczba posiadanych dzieci

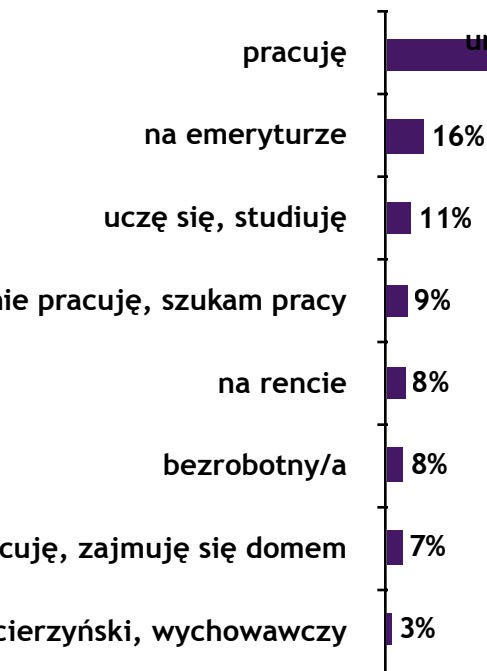

Wiek posiadanych dzieci (tylko osoby posiadające dzieci, N=691)

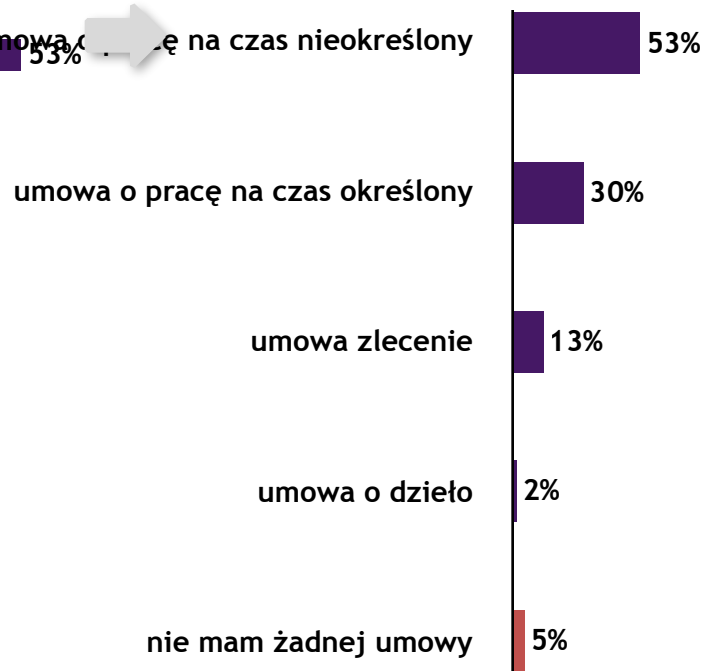

Profil respondentów: sytuacja ekonomiczna

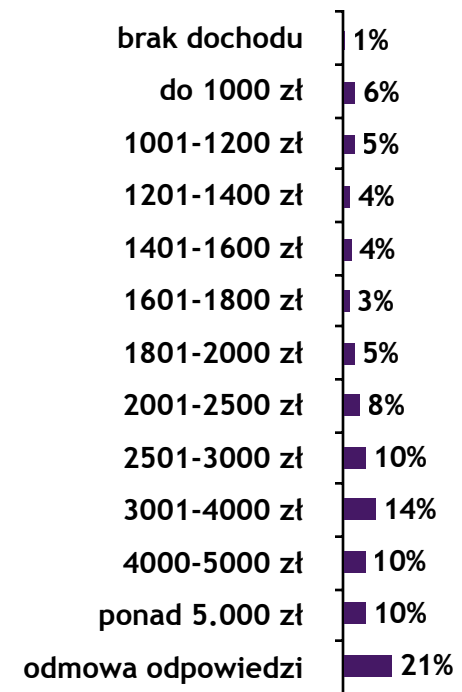
Sytuacja zawodowa

Typ umowy (tylko osoby pracujące, N=575)

Miesięczne dochody netto gospodarstwa domowego

Główne wyniki

Główne wyniki

POSIADANIE DZIECI

- Tylko 4% Polaków, nawet gdyby nie miało żadnych ograniczeń, deklaruje, że nie chcą w ogóle mieć dzieci (bo nie lubią dzieci; uważają, że to duży kłopot; mają obawy, że nie będą dobrymi rodzicami). Jednocześnie warto zauważyć, że odsetek ten jest ponad dwa razy wyższy (9%) w grupie osób w wieku 25-34 lata (czyli w szczycie możliwości prokreacyjnych). W przypadku odpowiedzi osób nieposiadających dzieci na pytanie o chęć posiadania potomstwa (bez dodania sformułowania „bez żadnych ograniczeń”) obserwuje się istotną różnicę w zależności od płci - wśród kobiet, a co więcej - młodych (do 34 roku życia) jest istotnie większa grupa „niechcących” dzieci. Może to być związane z tym, że dla kobiet jest to „większa” decyzja, z którą wiąże się wiele obaw zarówno natury wewnętrznej (np. lęk przed ciążą i porodem, obawa przed zmianą trybu życia i „zamknięciem” w domu), jak i zewnętrznej (np. obawa przed utratą pracy).
- Ponad ¾ Polaków deklaruje, że gdyby nie miała żadnych ograniczeń, chciałyby posiadać dwoje lub troje dzieci. Zdecydowana większość rodziców jedynków przyznaje, że chciałyby powiększyć rodzinę. Według badanych idealny wiek dla kobiety, aby urodzić pierwsze dziecko, to 25 lat, a dla mężczyzny, aby zostać ojcem po raz pierwszy - 27 lat.
- Główne wskazywane bariery przed powiększaniem rodziny to względy ekonomiczne - Polacy mają poczucie, że „nie stać ich” na dziecko / kolejne dziecko. Aspekty osobiste (brak odpowiedniego partnera, konieczność zmiany stylu życia czy odpowiedzialność związana z wychowaniem dzieci) mają mniejsze znaczenie. Z tego względu badani uważają, że to, co mogłoby ich w tym momencie najbardziej skłonić do posiadania dzieci / większej liczby dzieci, to poprawa sytuacji materialnej, dająca większe poczucie stabilizacji.
- Kobiety do pewnego stopnia obawiają się zarówno reakcji pracodawcy, jak i partnera, gdyby zaszły w ciążę. Niezależnie, czy obecnie pracują, czy nie, mają silne poczucie, że pracodawca oczekiwałby od nich, aby jak najszybciej wróciły do pracy po urodzeniu dziecka. Wyobrażenie kobiet o reakcji partnerów na informację o ciąży jest bardziej negatywne niż deklaracje mężczyzn dotyczące ich reakcji.
- Badanie pokazuje, że fakt posiadania dzieci (a szczególnie wielodzietność) w istotny sposób wpływa na postrzeganie kobiety przez innych, a niemal nie ma wpływu na odbiór mężczyzny. Kobieta posiadająca dzieci jest postrzegana jako istotnie szczęśliwsza, bardziej odpowiedzialna, a przy tym mniej wyrachowana i mniej nastawiona na siebie, która nie posiada dzieci.

Główne wyniki

PROBLEM DZIETNOŚCI W POLSCE

- Niemal 80% Polaków ma poczucie, że w Polsce rodzi się obecnie mniej dzieci niż kiedyś. Ponad 90% osób ocenia niską dzietność w Polsce negatywnie - społeczeństwo się starzeje, rodzi to problemy z emeryturami (kto na nie zarobi?), kraj się wyludnia.
- Ponad połowa badanych upatruje przyczyn takiej sytuacji w: niepewnej sytuacji kobiet na rynku pracy, w niewystarczającym wsparciu ze strony państwa, a także w trudnej sytuacji mieszkaniowej w Polsce (drogie, za małe mieszkania). Wiele osób uważa także, że niska dzietność w Polsce jest związana z nastawieniem Polaków na karierę i wygodne życie (nie chcą mieć dzieci, bo to kłopoty i koszty).
- Jednocześnie, zarówno zagrożenie kobiet utratą pracy, jak i nastawienie na karierę i wygodne życie, są zdecydowanie rzadziej wskazywane jako osobiste powody niedecydowania się na powiększenie rodziny. Polacy przede wszystkim przyznają, że to, co ich powstrzymuje przed podjęciem decyzji o posiadaniu dzieci / większej liczby dzieci, to brak pomocy finansowej ze strony państwa, problemy mieszkaniowe, a także poczucie, że dzieci dużo kosztują (a w ich obecnej sytuacji finansowej nie stać ich na ten „koszt”).

POLITYKA PRORODZINNA

- Polacy mają bardzo negatywną opinię na temat polityki prorodzinnej w Polsce - niemal 90% uważa, że jest ona zła. Osoby najmłodsze (do 24 lat), a także najstarsze (powyżej 55 lat) są nieco łagodniejsze w swojej ocenie, jednak wciąż uważają, że sytuacja jest zła.
- Polacy mają poczucie, że „wszędzie” w tym obszarze jest lepiej niż w Polsce. Najwyżej oceniają politykę prorodziną w Norwegii, Wielkiej Brytanii oraz w Niemczech, jednak wierzą, że w Hiszpanii, Czechach czy Rosji też jest lepiej niż w Polsce.
- Badani uważają, aby poprawić tę sytuację potrzebne są rozwiązania systematyczne i systemowe - ludziom musi się „żyć lepiej, normalniej”, a nie jednorazowa pomoc (np. Becikowe czy płatny urlop dla ojca). Nie jest też najważniejsze zapewnienie miejsca w żłobku, bo większość osób chciałaby mieć możliwość sama zająć się swoimi dziećmi (3/4 Polaków chciałaby, aby płatny urlop po urodzeniu dziecka trwał 1-2 lata).

Wyniki szczegółowe

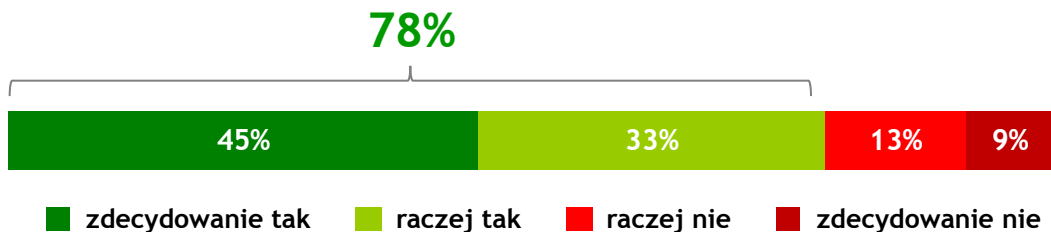

Posiadanie dzieci

Chęć posiadania dzieci a demografia

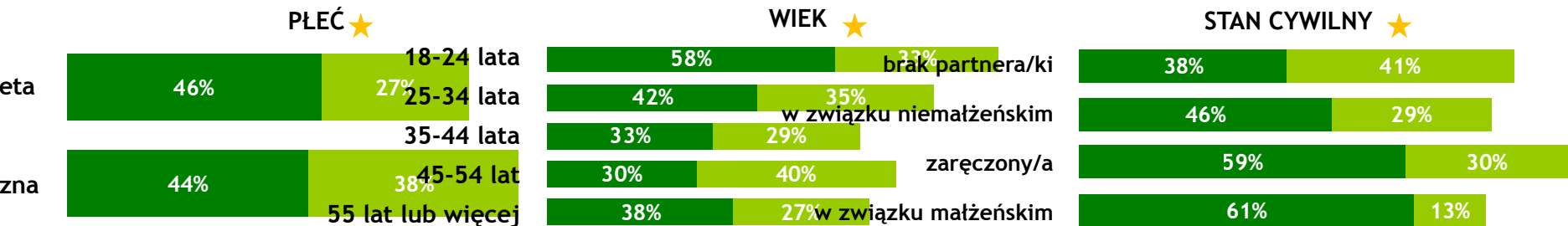
Czy chciał(a)byś mieć dzieci?

N=387 (tylko osoby nieposiadające obecnie dzieci)

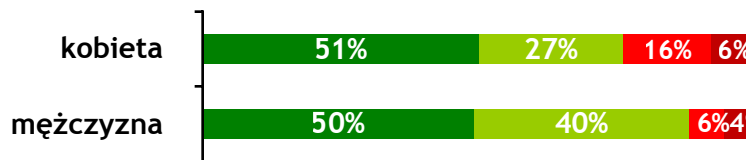

Większość osób nieposiadających obecnie dzieci deklaruje, że chce mieć dzieci w przyszłości. Silniej niż pozostali swoją chęć posiadania dzieci wyrażają mężczyźni, osoby najmłodsze, a także osoby zaręczone.

Chęć posiadania dzieci a...

PLĘĆ: TYLKO OSOBY W WIEKU 18-34 LATA, N=258 ★

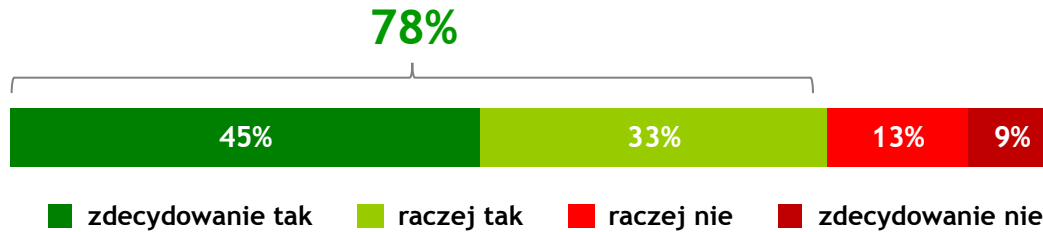
★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Obserwuje się istotną różnicę w chęci posiadania dzieci wśród osób bezdzietnych w wieku 18-34 lata w zależności od płci - mężczyźni z większym przekonaniem deklarują chęć posiadania dzieci niż kobiety. Może być to związane z tym, że dla kobiet jest to „większa” decyzja (ciąża, a potem posiadanie dziecka, zazwyczaj bardziej zmieniają życie kobiety niż mężczyzn).

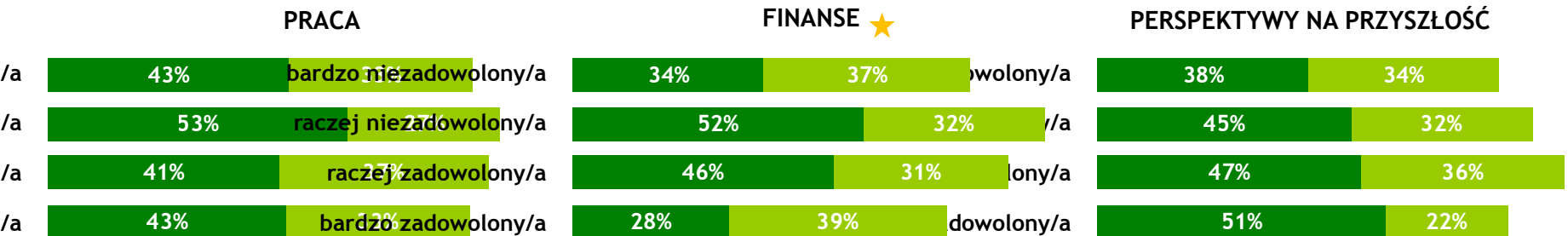
Chęć posiadania dzieci a zadowolenie z różnych aspektów życia

Czy chciał(a)byś mieć dzieci?

N=387 (tylko osoby nieposiadające obecnie dzieci)

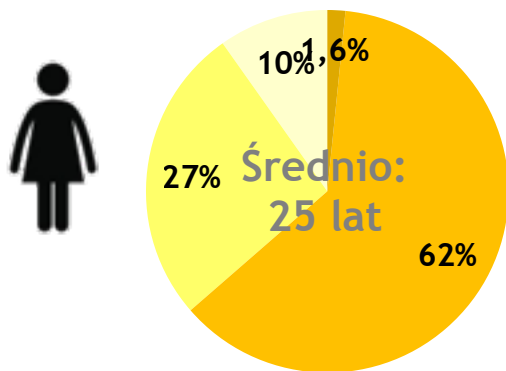
Chęć posiadania dzieci a zadowolenie z...

Zadowolenie z różnych obszarów życia nie wpływa znacząco na chęć posiadania dzieci. Jedyne istotne różnice obserwuje się w przypadku zadowolenia z finansów - osoby nie do końca zadowolone z tego aspektu ich życia w największym stopniu wyrażają chęć posiadania dzieci (możliwe, że niesatysfakcjonująca sytuacja finansowa jest dla nich główną barierą przed posiadaniem dzieci).

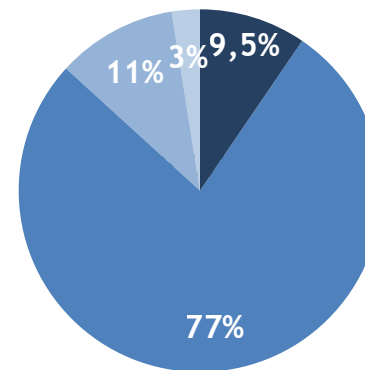
Idealny wiek na pierwsze dziecko, idealna liczba dzieci

Jaki jest Twoim zdaniem idealny wiek dla kobiety, żeby mieć pierwsze dziecko?
N=1068

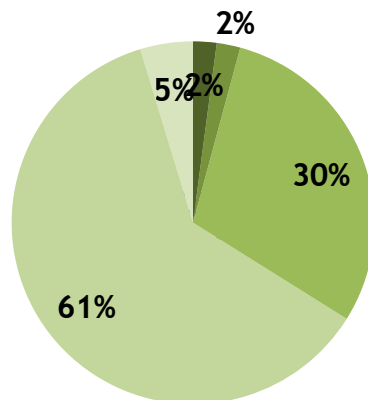
Jaki jest Twoim zdaniem idealny wiek dla meżczyzny, żeby mieć pierwsze dziecko?
N=1069

● 31 lat lub więcej
● 25-30 lat
● 21-24 lata
● do 20 lat

● 31 lat lub więcej
● 25-30 lat
● 21-24 lata
● do 20 lat

Jaka jest Twoim zdaniem idealna liczba dzieci w rodzinie?
N=1071

● Pięcioro lub więcej
● Czworo
● Troje
● Dwoje
● Jedno

91% osób jest zdania, że idealna liczba dzieci w rodzinie to 2-3

Wymarzona liczba dzieci a demografia

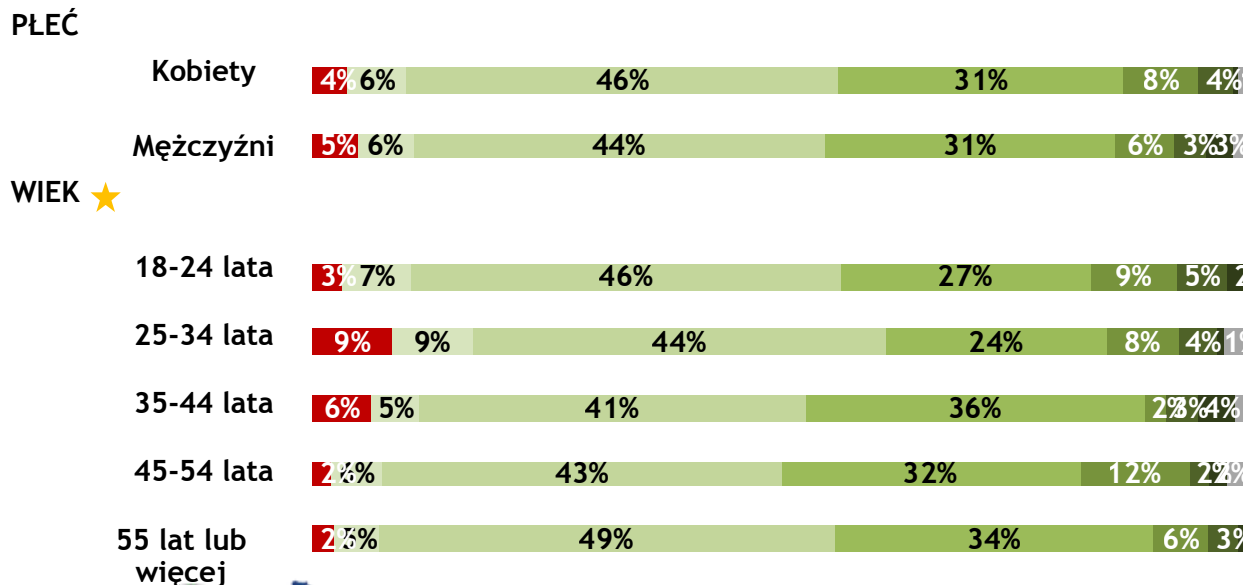
Ile Ty sam/a chciałbyś mieć dzieci, gdybyś nie miał/a żadnych ograniczeń?

N=1078

■ Nie chcę mieć w ogóle dzieci
 ■ Jedno
 ■ Dwoje
 ■ Troje
 ■ Czworo
 ■ Pięcioro
 ■ Sześcioro
 ■ Inną liczbę

Wymarzona liczba dzieci a...

Tylko 4% Polaków (zarówno obecnie posiadających, jak i nieposiadających, dzieci) deklaruje, że nie chce mieć dzieci w ogóle.

Jednak warto zauważyć, że grupa ta jest ponad dwukrotnie wyższa wśród osób w wieku 25-34 lata (będących u szczytu wieku prokreacyjnego).

Niemal połowa Polaków chciałaby mieć dwójkę dzieci, a prawie 1/3 - trójkę.

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Wymarzona liczba dzieci a faktyczna liczba dzieci

Ile Ty sam/a chciałbyś mieć dzieci, gdybyś nie miał/a żadnych ograniczeń?

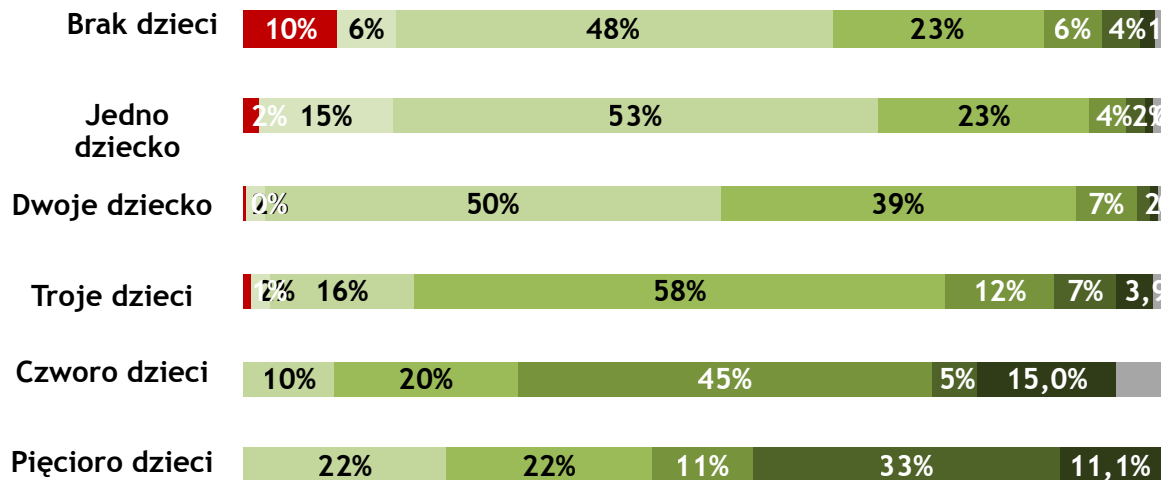
N=1078

■ Nie chcę mieć w ogóle dzieci ■ Jedno ■ Dwoje ■ Troje ■ Czworo ■ Pięcioro ■ Sześcioro ■ Inną liczbę

Wymarzona liczba dzieci a...

FAKTYCZNA LICZBA POSIADANYCH DZIECI

Odsetek osób, które nie chcą zostać rodzicami, jest też istotnie wyższy wśród osób, które nie mają dzieci niż wśród tych, którzy je już posiadają - 1 na 10 bezdzietnych deklaruje, że nie chce mieć dzieci w przyszłości.

Osoby posiadające jedno dziecko w zdecydowanej większości chciałyby powiększyć rodzinę i mieć jeszcze jedno lub dwoje dzieci.

Połowa osób posiadających dwójkę dzieci jest zadowolona z takiego stanu rzeczy, pozostałe w większości chciałyby mieć jeszcze jedno dziecko.

W przypadku osób posiadających troje, czworo lub pięcioro dzieci, większość nie chce już powiększać rodziny.

Bariery związane z posiadaniem dzieci

Ile Ty sam/a chciałbyś mieć dzieci, gdybyś nie miał/a żadnych ograniczeń?

N=1078

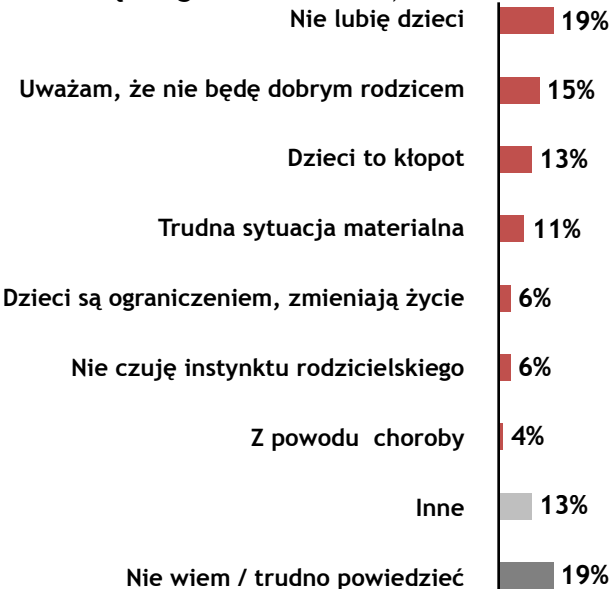

■ Nie chcę mieć w ogóle dzieci ■ Jedno ■ Dwoje ■ Troje ■ Czworo ■ Pięcioro ■ Sześcioro ■ Inną liczbę

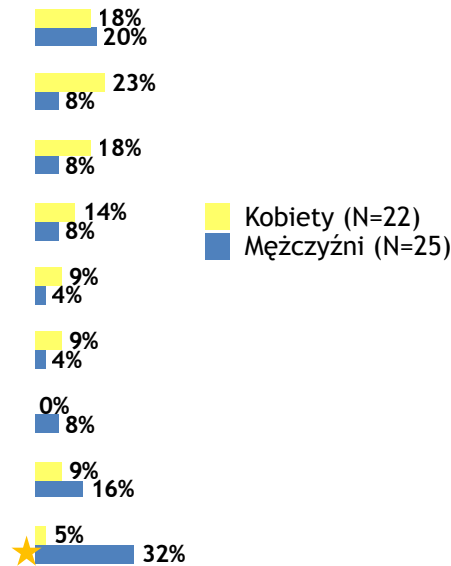

Dlaczego nie chcesz mieć dzieci?

N=47 (tylko osoby, które zaznaczyły, że nie chcą w ogóle mieć dzieci)

BARIERY A PŁEĆ

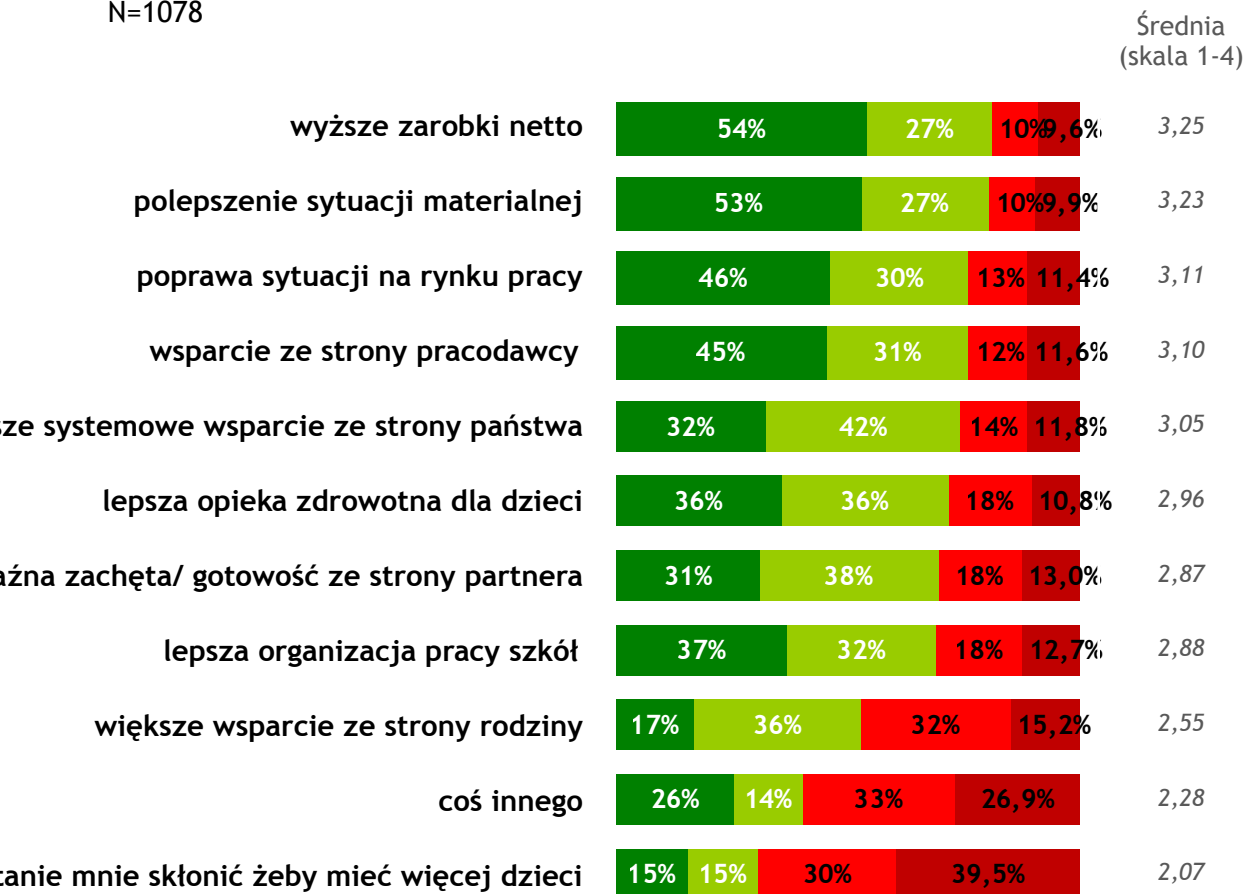

Jako główny spontaniczny powód niechęci wobec posiadania dzieci podawany jest fakt, że się nie lubi dzieci, a także niewiara we własne kompetencje w tym obszarze i poczucie, że posiadanie dzieci oznacza kłopoty. Niemal 1/5 osób nie wie, dlaczego nie chce mieć dzieci (są to istotnie częściej mężczyźni niż kobiety).

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Co mogłoby zachęcić do posiadania dzieci

Pomyśl, co mogło by Cię w tej chwili skłonić do decyzji o posiadaniu dziecka (posiadaniu kolejnego dziecka)?
N=1078

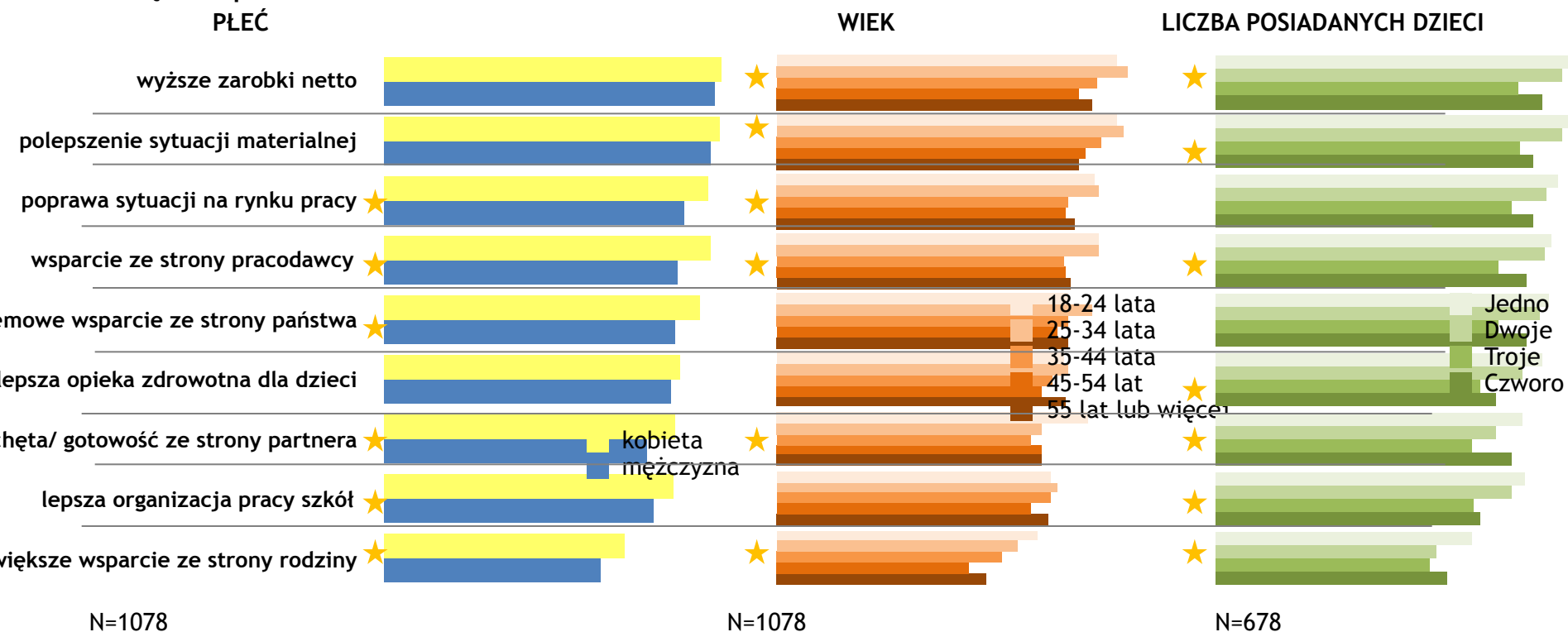

Główne wskazywane zachęty do posiadania dzieci dotyczą poprawy życia w aspekcie ekonomicznym (wyższe zarobki, lepsza sytuacja materialna, poprawa sytuacji na rynku pracy).

■ Zdecydowanie tak
 ■ Raczej tak
 ■ Raczej nie
■ Zdecydowanie nie

Co mogłoby zachęcić do posiadania dzieci a demografia

Zachęta do posiadania dzieci a...

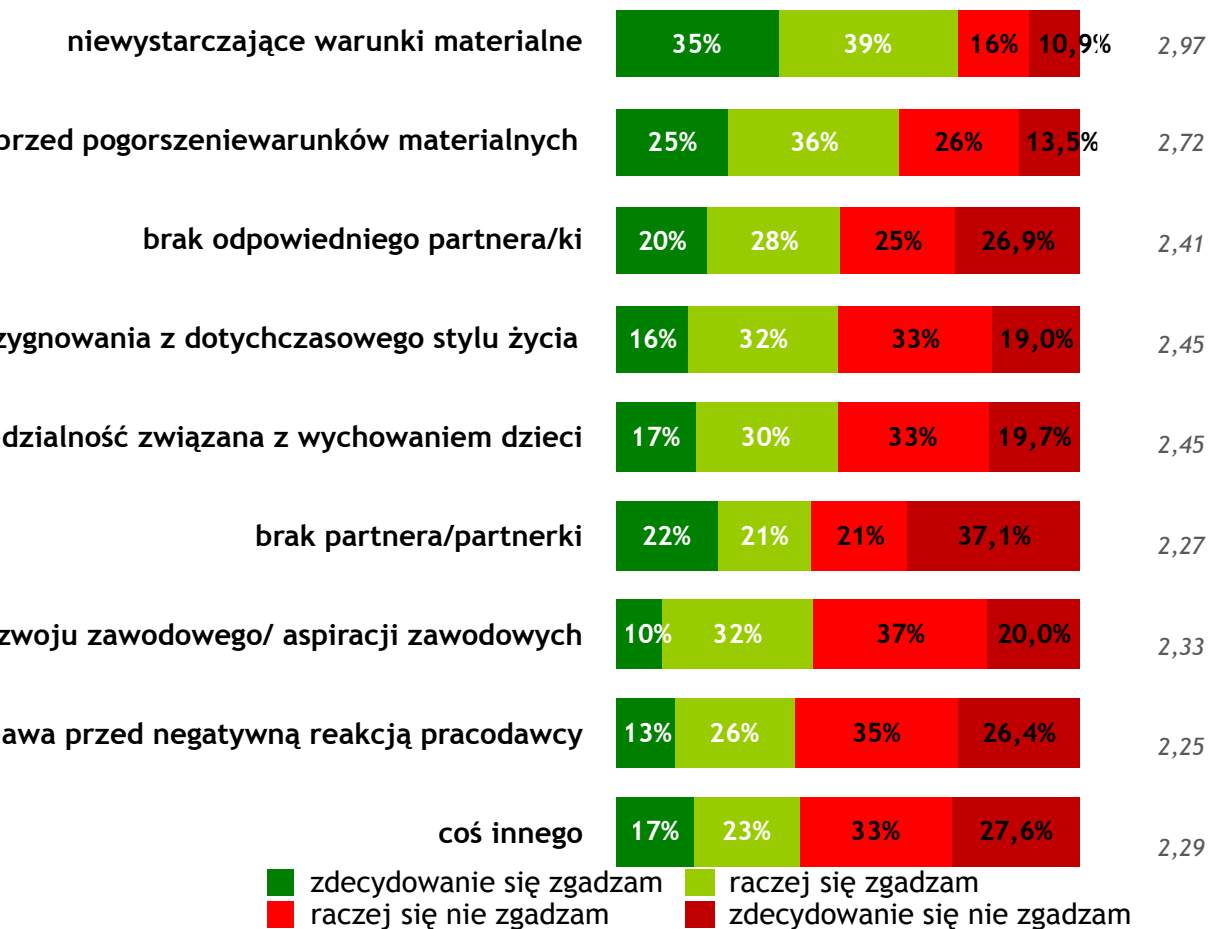

Szczególnie silne znaczenie poprawy sytuacji materialnej przed podjęciem decyzji o dziecku obserwuje się wśród osób młodszych (18-34 lata), a także posiadających jedno lub dwoje dzieci. Kobiety istotnie bardziej niż mężczyźni jako zachętę do posiadania dzieci wskazują wsparcie ze strony pracodawcy, państwa, a także partnera i rodziny.

Co powstrzymuje przed posiadaniem dzieci

Co w największym stopniu powstrzymuje ciebie przed posiadaniem dzieci /większej liczby dzieci?
N=1078

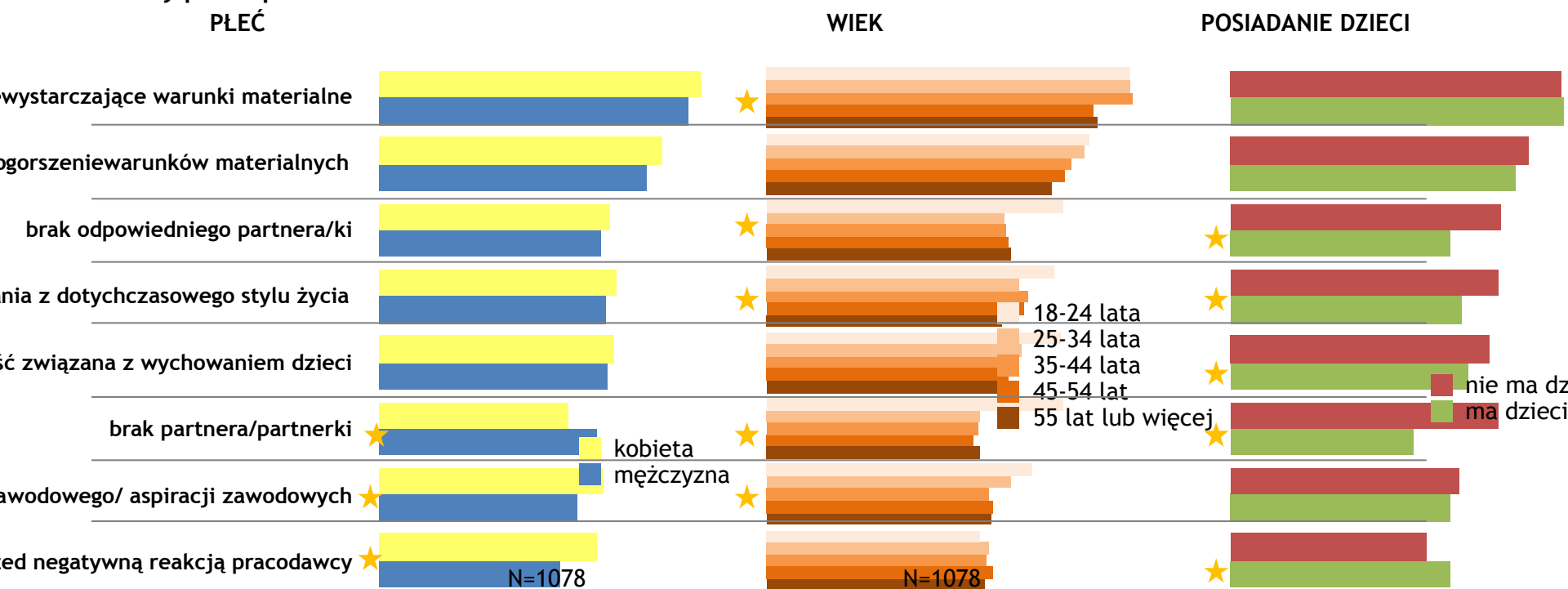
Średnia
(skala 1-4)

Polacy jako główne bariery przed powiększaniem rodziny wskazują względy ekonomiczne - mają poczucie, że „nie stać ich” na dziecko / kolejne dziecko. Aspekty osobiste (brak odpowiedniego partnera, konieczność zmiany stylu życia czy odpowiedzialność związana z wychowaniem dzieci) mają zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Co powstrzymuje przed posiadaniem dzieci a demografia

Bariery przed posiadaniem dzieci a...

Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni jako bariery przed posiadaniem dzieci wskazują aspekty związane z życiem zawodowym - obawiają się zarówno tego, że będą musiały zrezygnować ze swoich aspiracji zawodowych, jak i tego, że pracodawca zareaguje negatywnie.

Najmłodsi (do 24 lat) najmocniej ze wszystkich czują się niegotowi do roli rodziców (powstrzymuje ich zarówno ich niestabilna sytuacja materialna, jak i osobista).

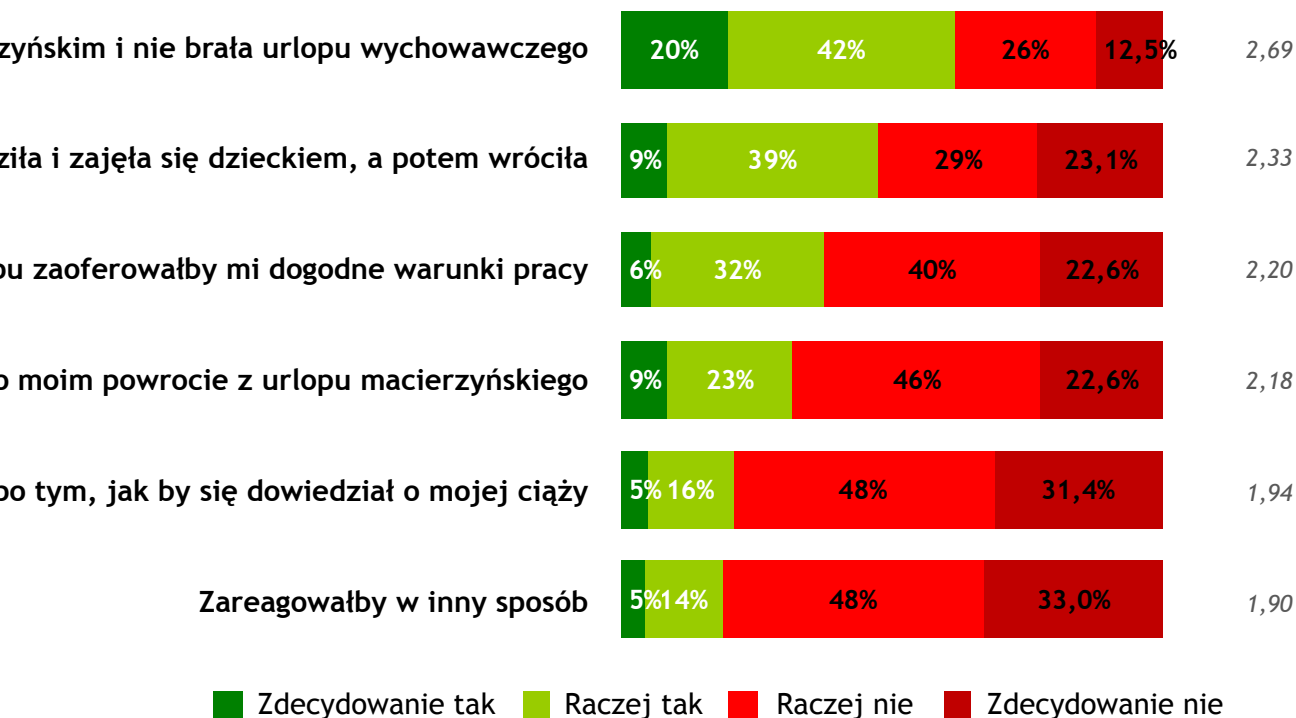
Wśród osób nieposiadających dzieci silniej niż wśród tych, którzy je posiadają, widoczne są bariery o charakterze osobistym (nie mają odpowiedniego partnera, nie chcą rezygnować z dotychczasowego stylu życia, obawiają się odpowiedzialności)

Wyobrażenie reakcji pracodawcy na informacje o ciąży

Jak ci się wydaje, jak Twój pracodawca zareagowałby na informację o Twojej ciąży?

N=558 (tylko kobiety)

Średnia
(skala 1-4)

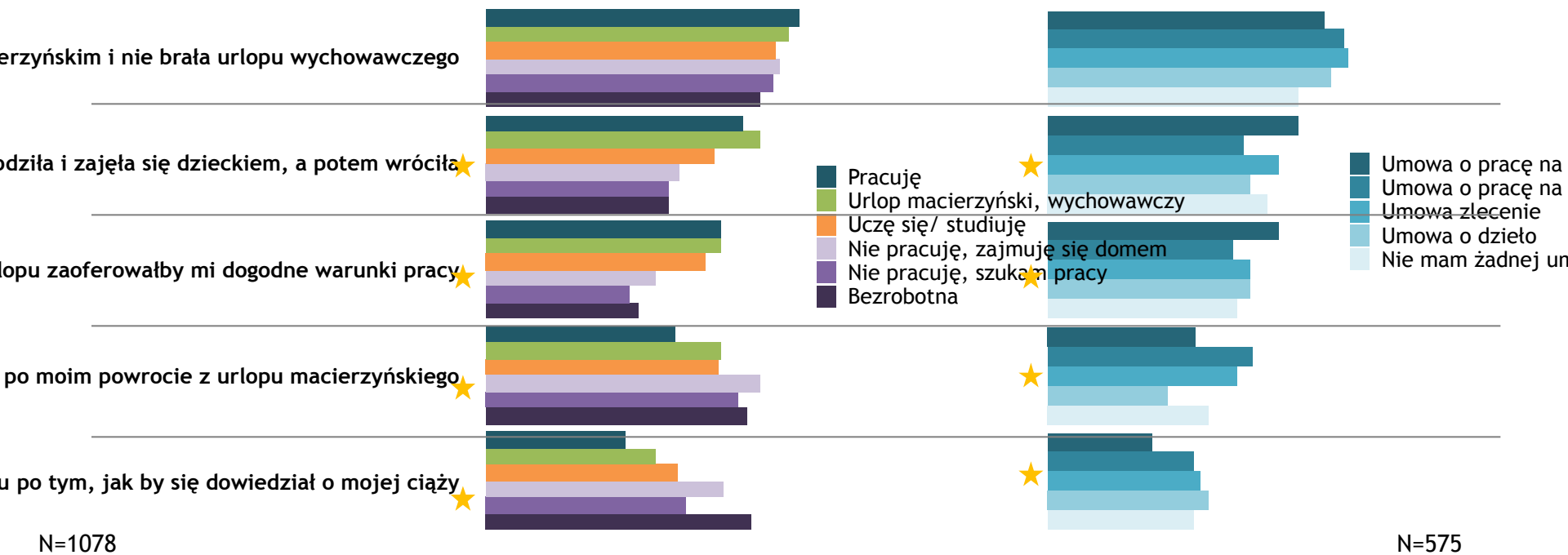
Większość kobiet ma poczucie, że pracodawca oczekiwałby od nich szybkiego powrotu do pracy po urodzeniu dziecka.

Pomimo, że zdecydowana większość kobiet uważa, że pracodawca by ich nie zwolnił w związku z ciążą i urodzeniem dziecka, to jednak więcej kobiet jest zdania, że pracodawca „nie poszedłby im na rękę”, niż takich, które są przekonane, że mogłyby wrócić, kiedy chcą i dostać dogodne warunki pracy w związku z posiadaniem dziecka.

Wyobrażenie reakcji pracodawcy na informacje o ciąży a sytuacja zawodowa kobiety

Reakcja pracodawcy a...

SYTUACJA ZAWODOWA

Jednocześnie warto zauważyć, że kobiety pracujące lub będące na urlopie macierzyńskim (czyli osoby obecnie posiadające pracodawcę) pozytywniej oceniają reakcję pracodawcy niż te, które obecnie nie mają pracodawcy. Wśród osób pracujących najmniej pewnie w kontekście ciąży i relacji z pracodawcą czują się kobiety zatrudnione na umowę o pracę na czas określony - mają poczucie, że nie miałyby gdzie wracać po urlopie macierzyńskim.

Reakcja partnera na informacje o ciąży

Jak Twój partner zareagowałby na informację o Twojej ciąży?

N=558

WYOBRAŻENIE

KOBIET

Jak Twój partner zareagowałby na informację o Twojej ciąży?

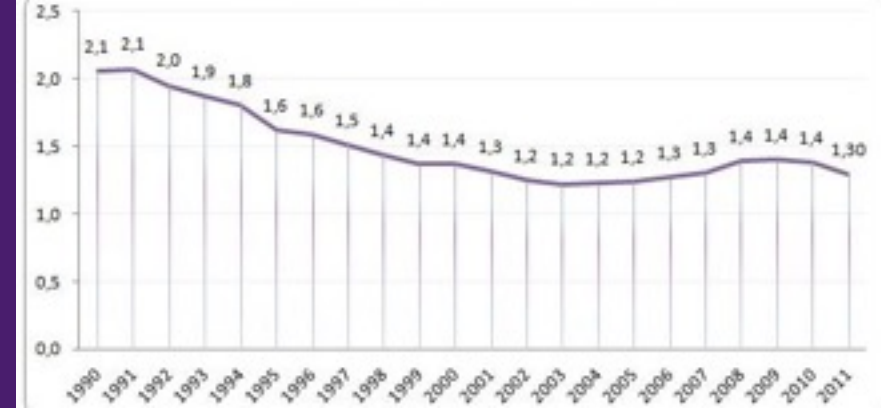
N=520

DEKLARACJE

MĘŻCZYŹN

Wyobrażenie kobiet o reakcji partnerów na informację o ciąży jest bardziej negatywne niż deklaracje mężczyzn dotyczące ich reakcji. Ponad 1/3 kobiet ma poczucie, że ich partner byłby niezadowolony, gdyby okazało się, że jest ona w ciąży, a mężczyzn, którzy deklarują taką niechęć jest około 1/4.

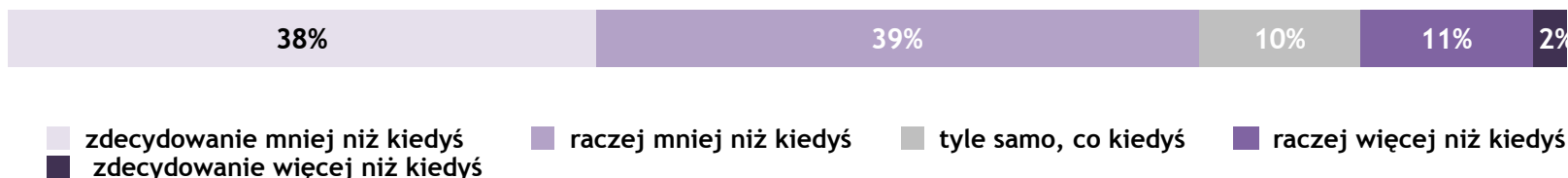

Problem diety w Polsce

Opinie na temat liczby urodzeń w Polsce

Jak Ci się wydaje, czy w Polsce w ostatnich latach rodzi się więcej, czy mniej dzieci?

N=1078

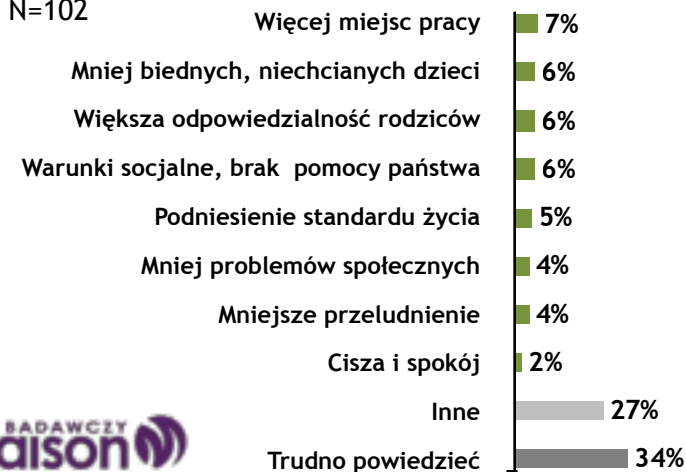
Statystyki pokazują, że w Polsce rodzi się coraz mniej dzieci. Co sądzisz o tym zjawisku?

N=1078

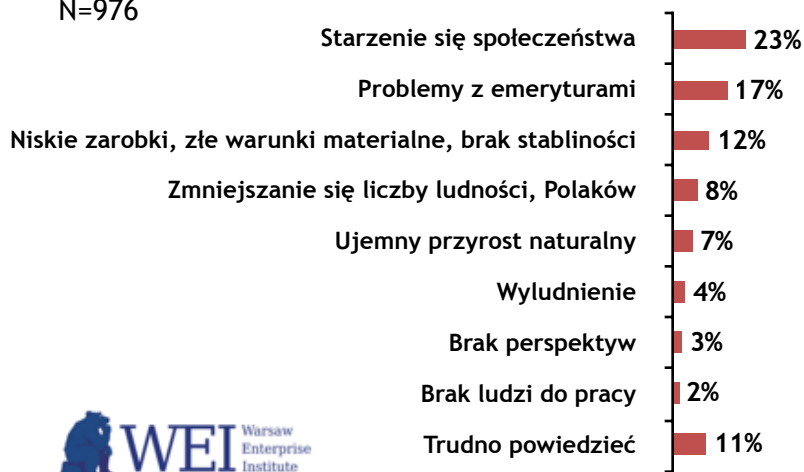
Co jest Twoim zdaniem pozytywnego w tym, że w Polsce rodzi się coraz mniej dzieci?

N=102

Co jest Twoim zdaniem negatywnego w tym, że w Polsce rodzi się coraz mniej dzieci?

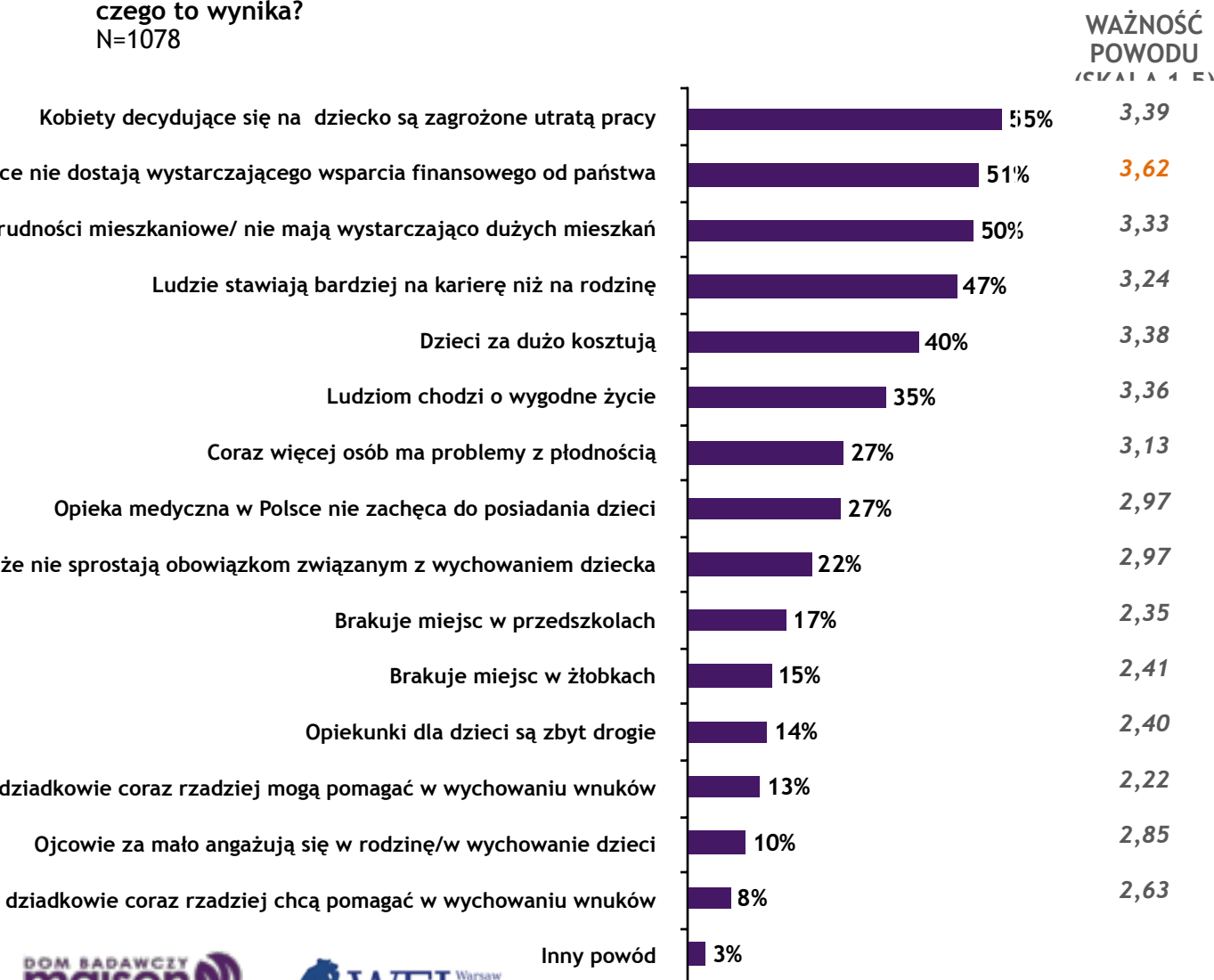
N=976

Postrzegane powody nieposiadania dzieci

Polacy coraz trudniej decydują się na posiadanie dzieci. Jak myślisz z czego to wynika?

N=1078

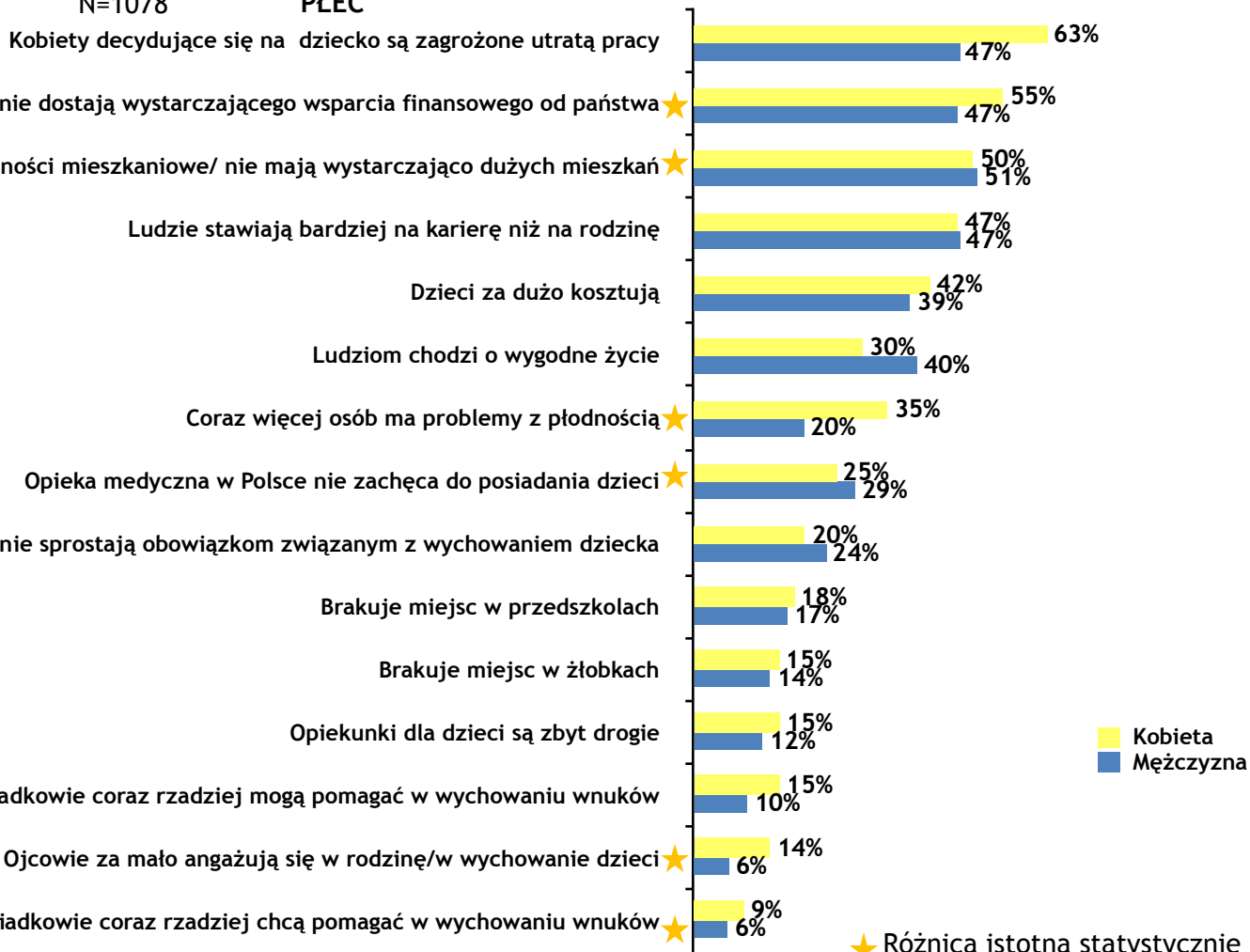
Najwięcej osób postrzega jako główne powody nieposiadania dzieci aspekty związane z: niepewną sytuacją kobiet na rynku pracy, słabą polityką prorodzinną państwa, a także trudną sytuacją mieszkaniową w Polsce. Niemal połowa Polaków ma też poczucie, że ludzie obecnie w większym stopniu stawiają na karierę niż życie rodzinne. Przy tym wiele osób jest zdania, że posiadanie dzieci jest kosztowane.

Postrzegane powody nieposiadania dzieci a płeć

Postrzeżenie powodów nieposiadania dzieci a...

N=1078

PLEĆ

Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni uważają, że problem niskiej dzietności jest związany z takimi czynnikami jak: zagrożenie kobiet utratą pracy, brak wystarczającego wsparcia ze strony państwa, problemy z płodnością oraz brak odpowiedniego wsparcia w rodzinie (mniejsze zaangażowanie ojca i dziadków). Mężczyźni natomiast silniej niż kobiety są zdania, że nieposiadanie dzieci związane jest nastawieniem na wygodne życie.

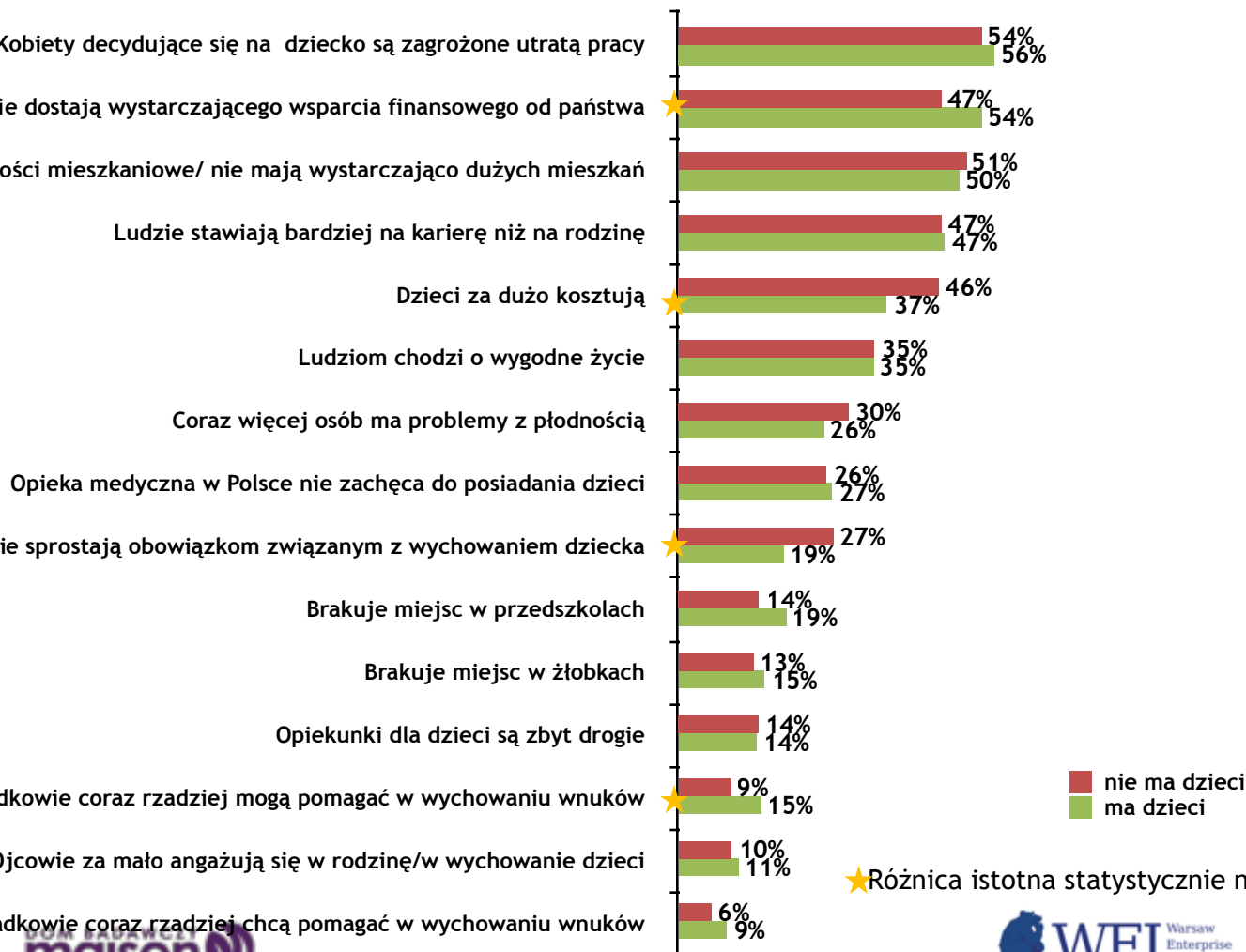
★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Postrzegane powody nieposiadania dzieci a posiadanie dzieci

Postrzeganie powodów nieposiadania dzieci a...

N=1078

POSIADANIE DZIECI

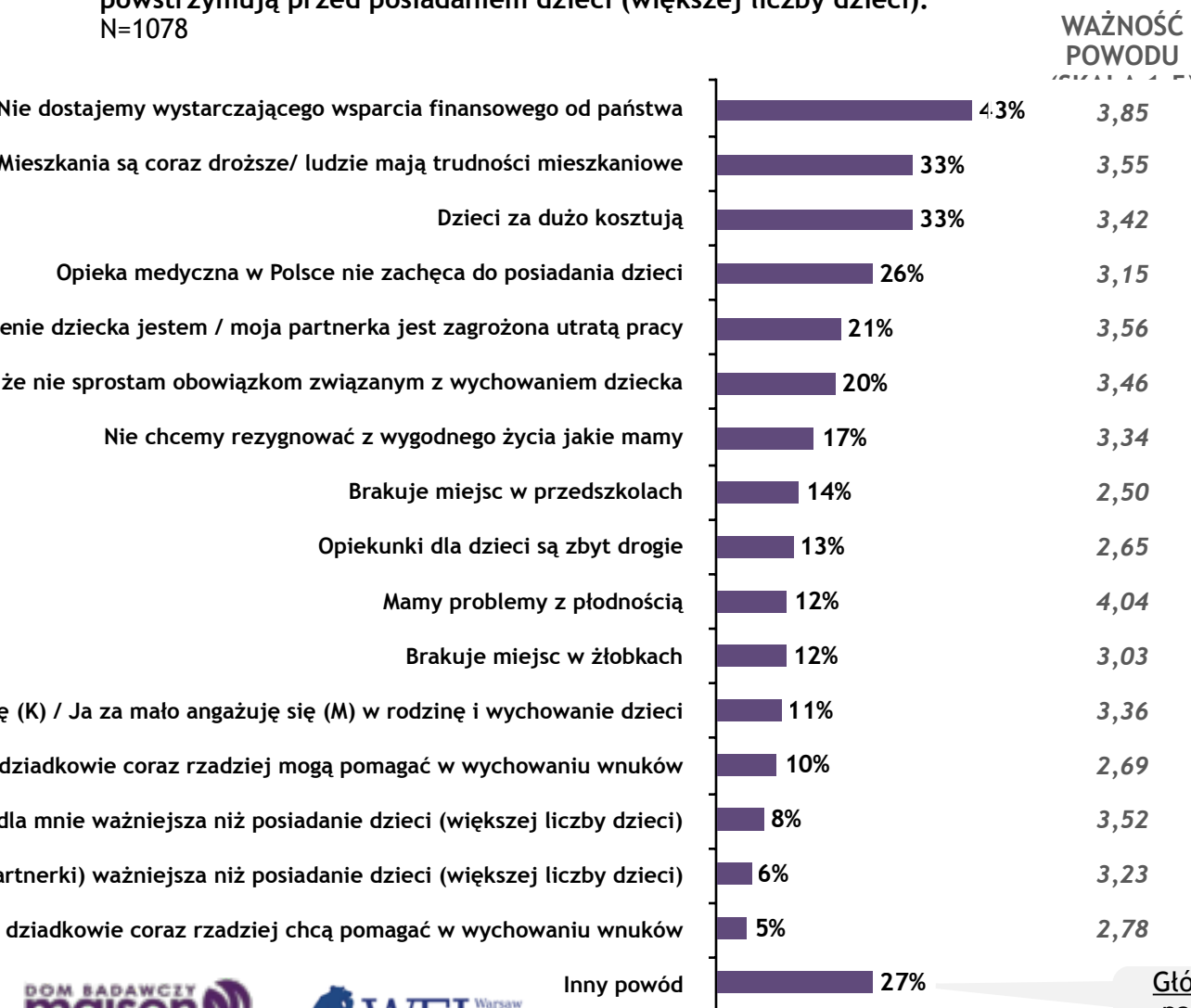
Upatrywanie przyczyn niskiej dzietności w Polsce w wysokich kosztach utrzymania dziecka, a także obowiązkach związanych z jego wychowaniem, jest istotnie częstsze wśród osób, które nie mają dzieci, niż wśród tych, którzy je mają. Jednocześnie osoby posiadające dzieci mają istotnie częściej poczucie, że w Polsce rodzi się mniej dzieci, bo rodzice nie dostają wystarczającego wsparcia od państwa, a babcie i dziadkowie nie mogą pomagać w wychowaniu wnuków (bo wciąż pracują).

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Osobiste powody nieposiadania dzieci

A pomyśl teraz o sobie i o swojej rodzinie i wskaż powody, które ciebie powstrzymują przed posiadaniem dzieci (większej liczby dzieci).

N=1078

Główne osobiste powody nieposiadania dzieci (większej liczby dzieci) to: brak wystarczającego wsparcia finansowego od państwa, problemy mieszkaniowe, a także poczucie, że dzieci dużo kosztują (przekonanie o braku wystarczająco dobrej sytuacji materialnej). Co ciekawe, bardzo często wskazywany (55% osób) postrzegany powód niskiej dzietności w Polsce związany z faktem, że kobieta decydując się na dziecko jest zagrożona utratą pracy, ma zdecydowanie mniejsze realne znaczenie (21% osób wskazuje to jako aspekt powstrzymujący ich przed posiadaniem dzieci).

Głównie: wiek („jesteśmy za starzy”), brak partnera lub posiadania tyle dzieci, ile się chciało

Osobiste powody nieposiadania dzieci a płeć

Osobiste powody nieposiadania dzieci a...

N=1078

PŁEĆ

W przypadku osobistych powodów niedecydowania się na dziecko, podobnie jak w przypadku postrzeganych przyczyn zjawiska niskiej dzietności, kobiety istotnie częściej wskazują, że nie otrzymują wystarczającego wsparcia ze strony państwa oraz rodziny (ojca dziecka i dziadków), a także zdecydowanie bardziej obawiają się, że stracą pracę. Mężczyźni natomiast częściej niż kobiety deklarują, że kariera jest dla nich ważniejsza niż posiadanie dzieci.

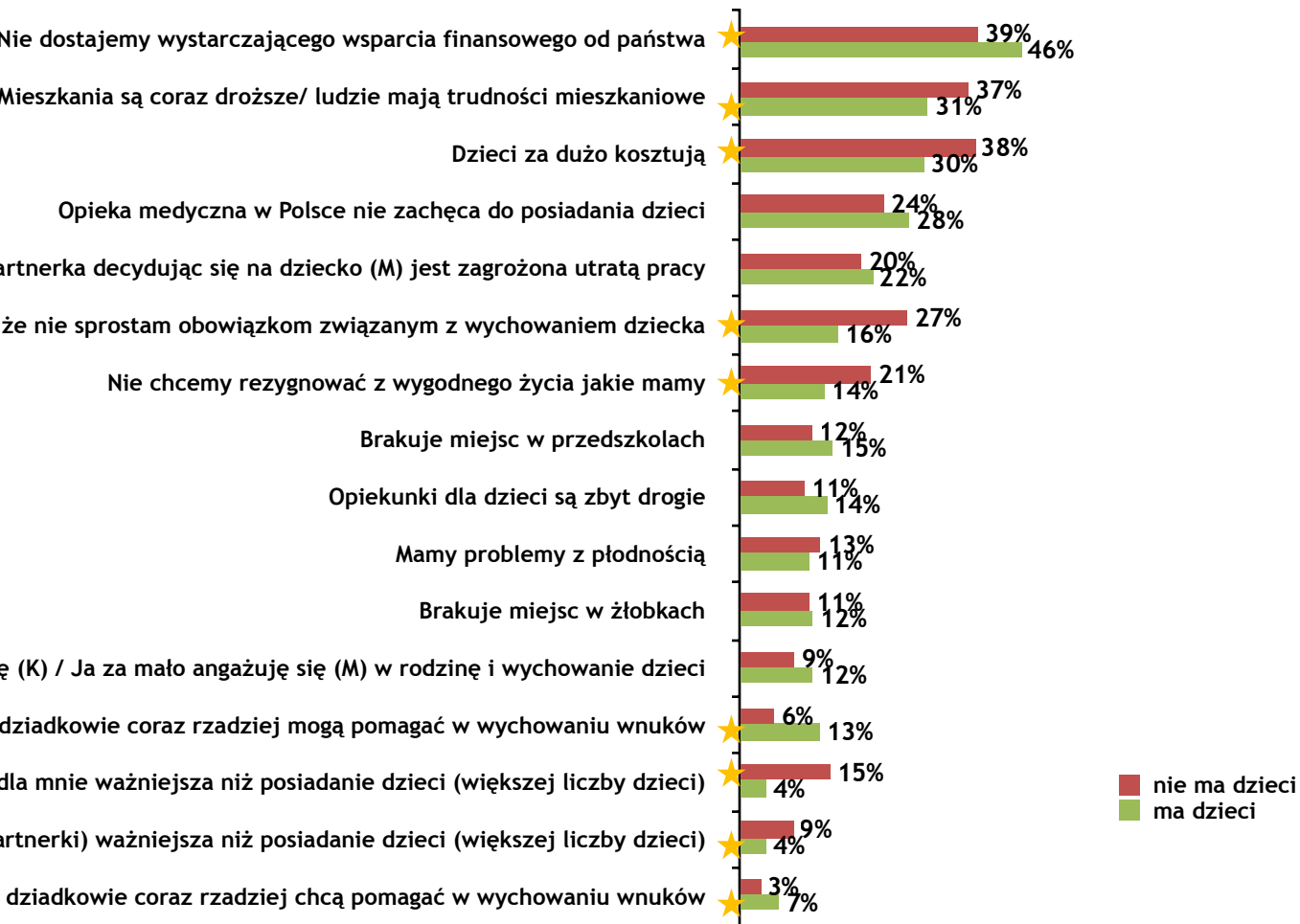
★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Osobiste powody nieposiadania dzieci a posiadanie dzieci

Osobiste powody nieposiadania dzieci a...

N=1078

POSIADANIE DZIECI

Obserwuje się znaczne różnice w przyczynach niedecydowania się teraz na dziecko w zależności od faktu, czy już ma się dziecko / dzieci, czy jeszcze nie. Osoby nieposiadające dzieci częściej niż te, które je posiadają, deklarują, że przed posiadaniem dzieci powstrzymuje je: niesatysfakcjonująca sytuacja mieszkaniowa, poczucie, że dzieci dużo kosztują, ale także lęk przed obowiązkami, niechęć wobec rezygnacji z obecnego stylu życia i kariery. Osoby posiadające dzieci częściej przyznają, że nie decydują się na kolejne, bo nie mają wystarczającego wsparcia ze strony państwa i rodziny.

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Polityka prorodzinna

Ocena polskiej polityki prorodzinnej

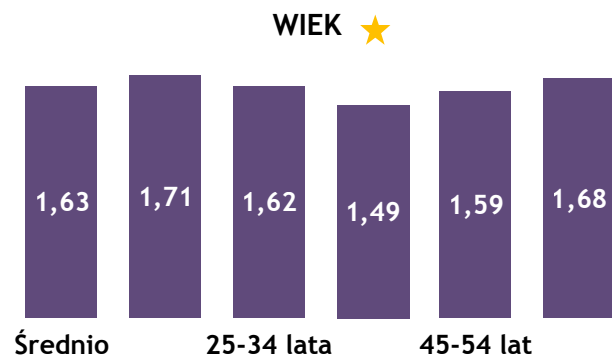
Czy Twoim zdaniem Polska ma dobrą politykę prorodzinną?

N=1078

■ 4 - zdecydowanie tak ■ 3 - raczej tak ■ 2 - raczej nie ■ 1 - zdecydowanie nie

OCENA POLSKIEJ POLITYKI PRORODZINNEJ A...

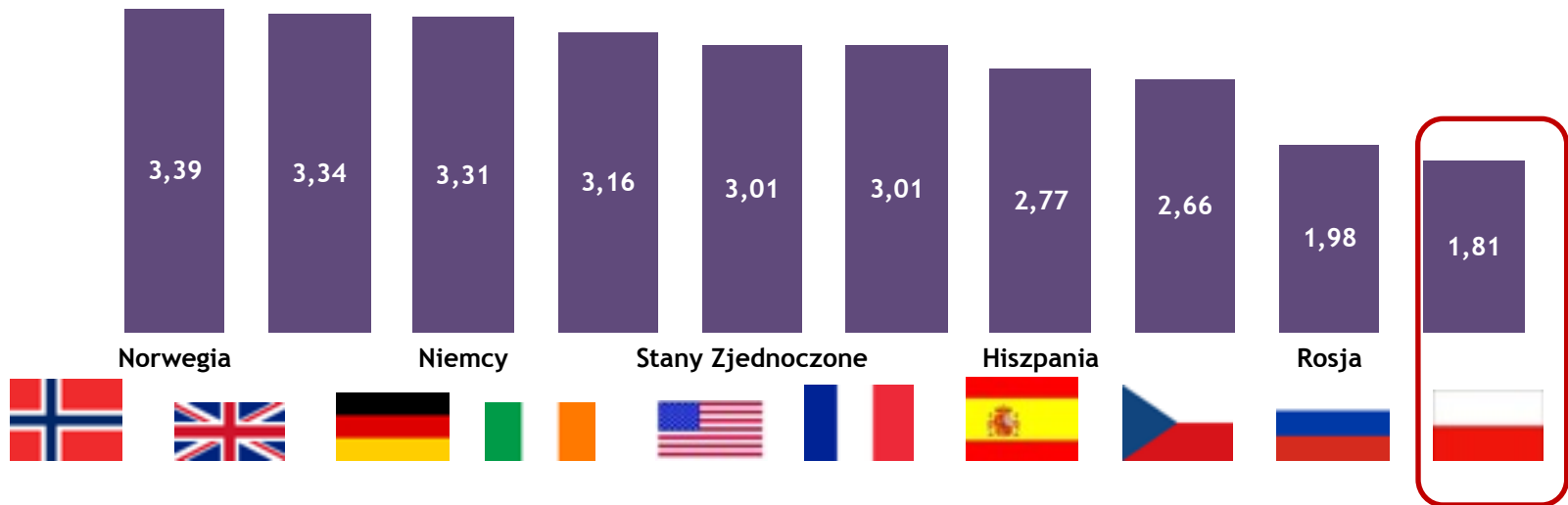
Polska polityka prorodzinna jest oceniana bardzo negatywnie - niemal 90% osób ocenia ją źle (w tym prawie 50% jest zdecydowanie niezadowolona z tego aspektu). Osoby w wieku 35-44 lat najbardziej negatywnie ze wszystkich postrzegają politykę prorodzinną w Polsce.

Ocena polskiej polityki prorodzinnej na tle innych krajów

Państwa różnią się polityką prorodzinną, tzn. tym, w jakim stopniu wspierają, poprzez różnego rodzaju udogodnienia to, aby ich obywatele mieli więcej dzieci. Wskaż w przypadku poniższych krajów jak oceniasz ich politykę prorodzinną, używając skali 1-4, gdzie:

1 - bardzo zła, 2 - raczej zła, 3 - raczej dobra, 4 - bardzo dobra

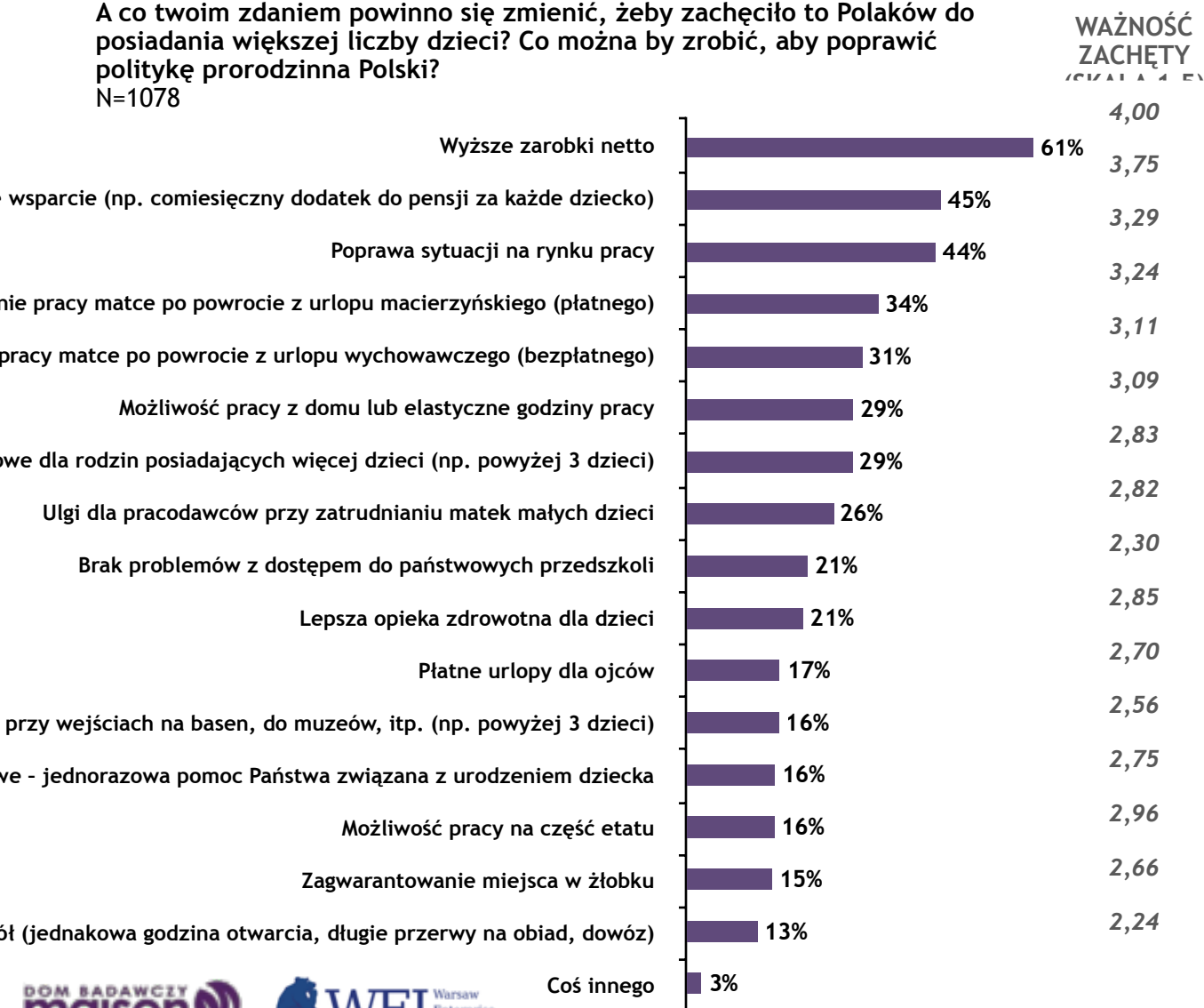
N=1078

W ocenie badanych polska polityka prorodzinną wypada zdecydowanie najgorzej na tle innych krajów. Prawdopodobnie ocena polityki prorodzinną w innych krajach opiera się przede wszystkim na wyobrażeniu, a nie wiedzy, jednak nie zmienia to faktu, że Polacy mają bardzo negatywny wizerunek polskiej polityki prorodzinną.

Co może zachęcić Polaków do posiadania dzieci

A co twoim zdaniem powinno się zmienić, żeby zachęciło to Polaków do posiadania większej liczby dzieci? Co można by zrobić, aby poprawić politykę prorodzinną Polski?
N=1078

Większość osób jest zdania, że wyższe zarobki i ogólnie lepsza sytuacja materialna w Polsce zmotywowałyby Polaków do decydowania się na posiadanie dzieci. Polacy uważają także, że do posiadania dzieci zdecydowanie bardziej mogłaby zachęcić systematyczna pomoc ze strony państwa oraz zmiany na rynku pracy (większa pewność zatrudnienia, a przy tym większa elastyczność pracodawcy) niż jednorazowa pomoc lub zapewnienie miejsca w żłobku.

Oczekiwania wobec wsparcia rodziców

Przez jaki okres życia dziecka powinno być oferowane systematyczne wsparcie (np. comiesięczny dodatek do pensji za każde dziecko)? W LATACH

N=481

Średnio:
15 lat

Wsparcia miesięcznego w jakiej kwocie byś oczekiwał/a?

N=474

Średnio:
500 zł

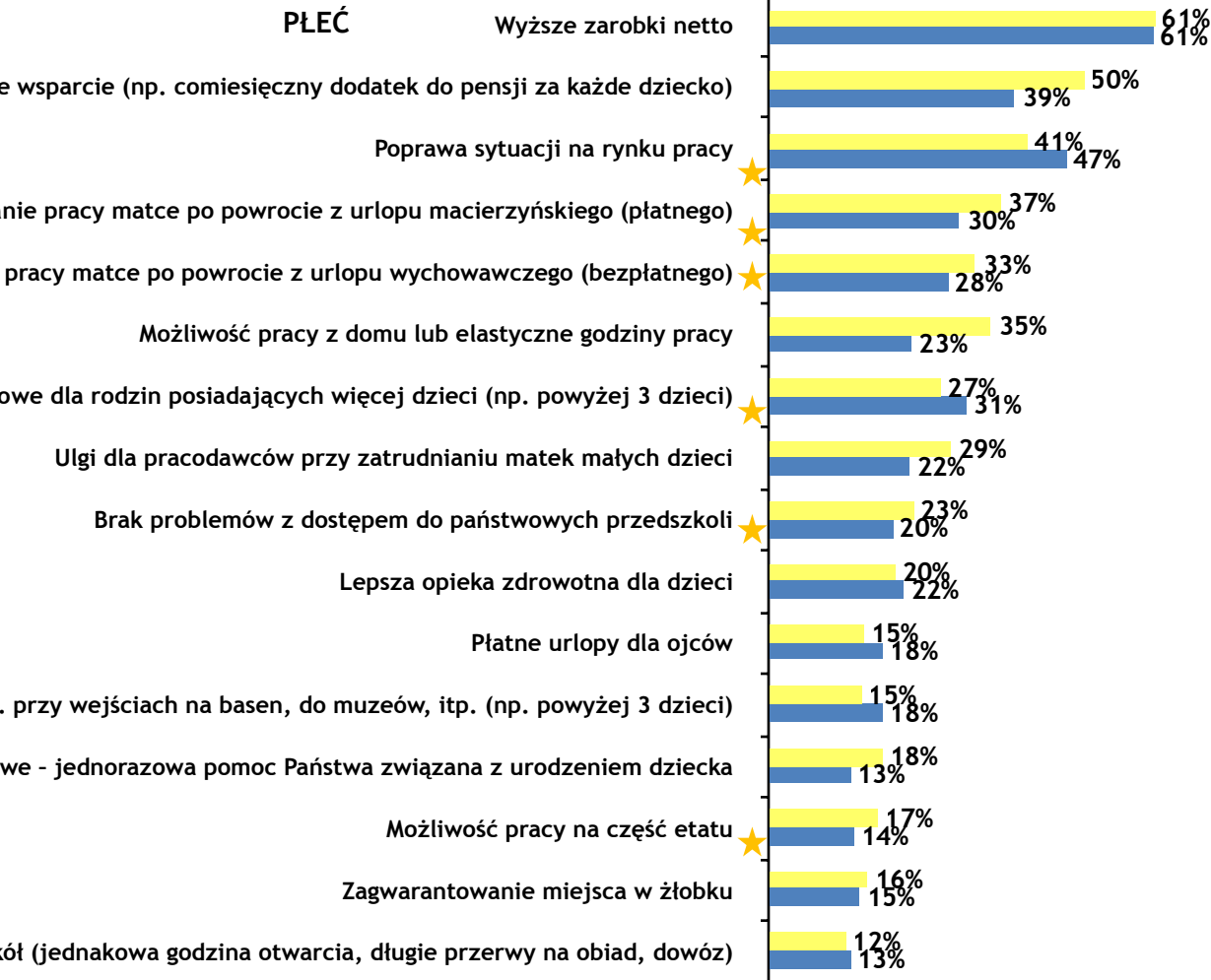
Jak długie Twoim zdaniem powinny być płatne urlopy dla ojców? W MIESIĄCACH

N=171

Średnio:
11 miesięcy

Co może zachęcić Polaków do posiadania dzieci a płęć

Zachęty do posiadania dzieci a...

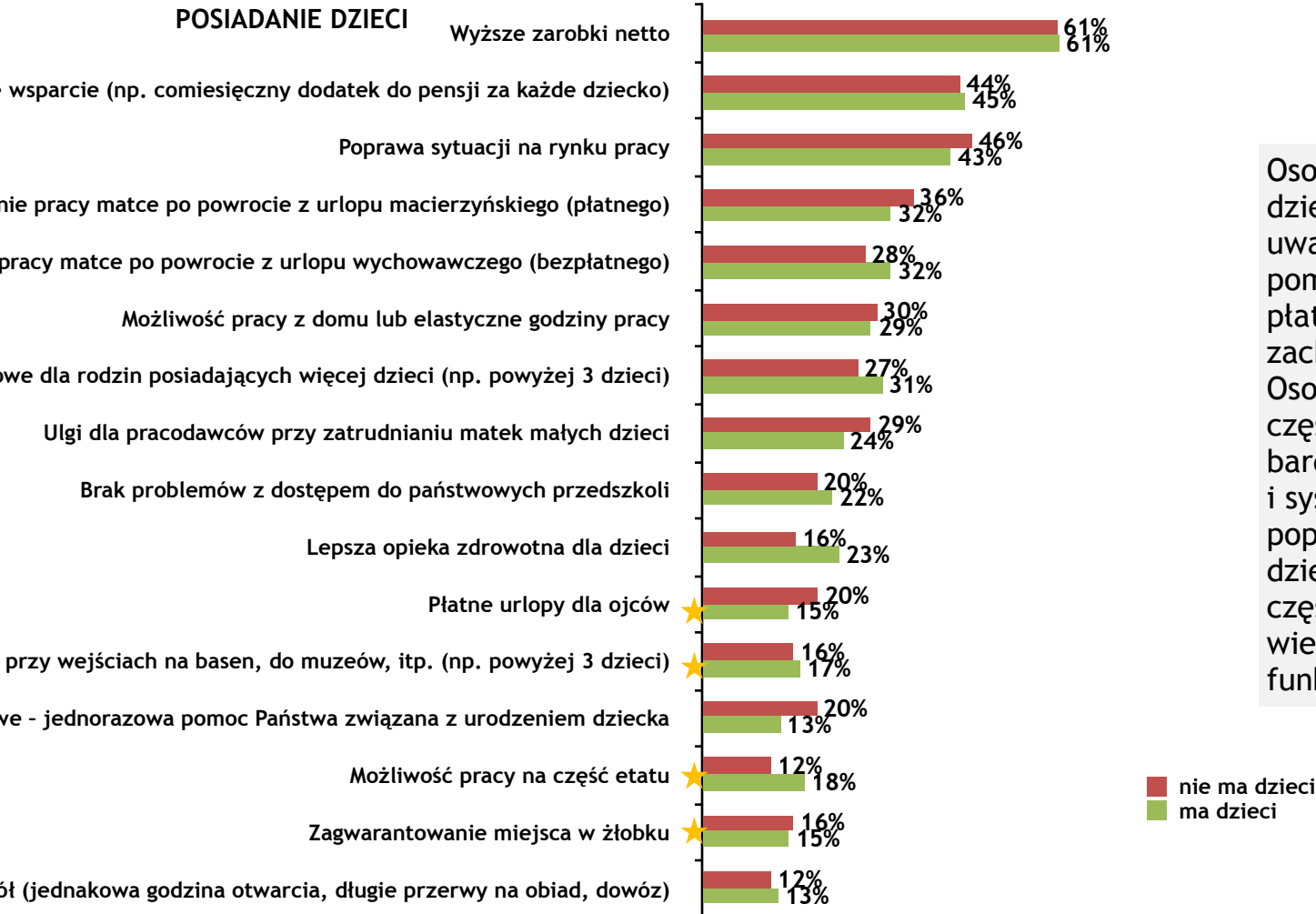
Kobiety częściej niż mężczyźni upatrują poprawy polityki prorodzinnej w Polsce w zwiększeniu pomocy finansowej ze strony państwa (zarówno systematyczne, jak i jednorazowe, wsparcie), a także w udogodnieniach w miejscu pracy dla młodych matek (gwarancja zatrudnienia, elastyczne godziny pracy, praca z domu, ulgi dla pracodawców). Mężczyźni mają natomiast silniejsze poczucie, że ogólna poprawa na rynku pracy zachęci Polaków do rodzenia dzieci.

■ Kobieta
■ Męczyzna

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Co może zachęcić Polaków do posiadania dzieci a posiadanie dzieci

Zachęty do posiadania dzieci a...

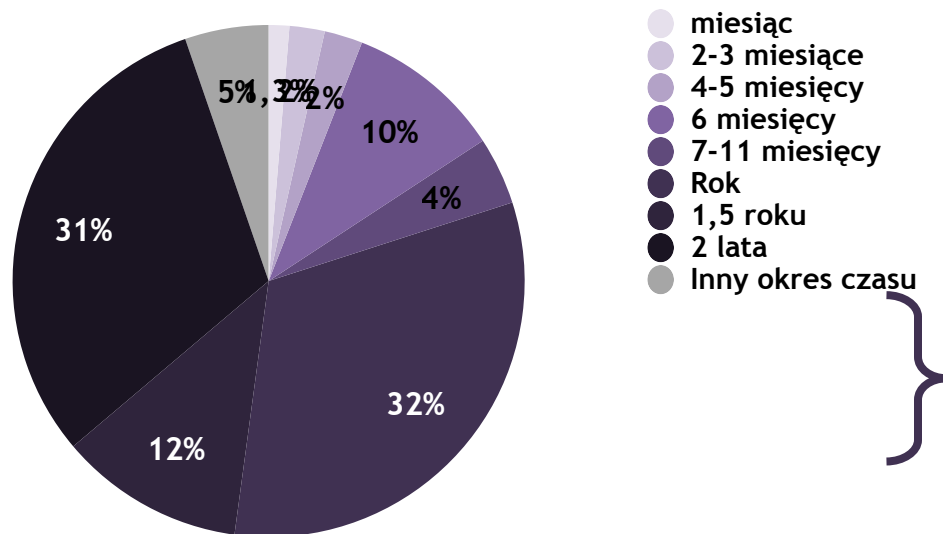
Osoby, które nie posiadają dzieci, częściej niż rodzice, uważają, że jednorazowe pomoce finansowe („becikowe”, płatne urlopy dla ojców) mogą zachęcić do posiadania dzieci. Osoby posiadające dzieci częściej jako zachętę wskazują bardziej trwałe, długoterminowe i systemowe rozwiązania - poprawa opieki zdrowotnej dla dzieci, umożliwienie pracy na część etatu (z doświadczenia wiedzą, że to bym im ułatwiło funkcjonowanie).

★ Różnica istotna statystycznie na poziomie $p < 0,05$

Oczekiwana długość urlopu macierzyńskiego

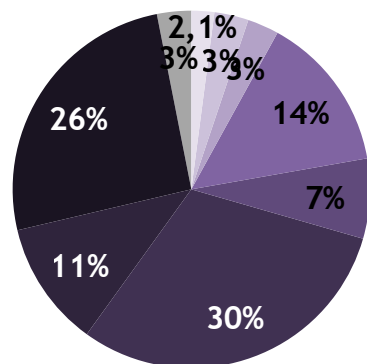
Ile Twoim zdaniem powinien trwać płatny urlop po urodzeniu dziecka?

N=1078

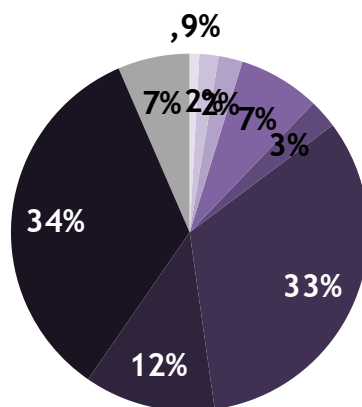

75% osób uważa, że płatny urlop po urodzeniu dziecka powinien trwać od 1 roku do 2 lat

OSOBY NIEPOSIADAJĄCE DZIECI (N=387)

OSOBY POSIADAJĄCE DZIECI (N=691)

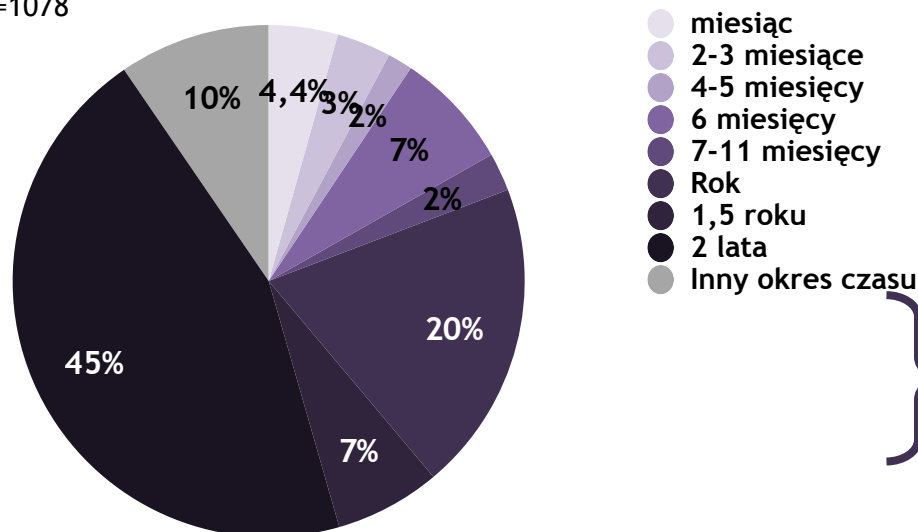

Przy czym: **67%** wśród osób nieposiadających dzieci, a **79%** wśród posiadających dzieci

Oczekiwana długość urlopu wychowawczego

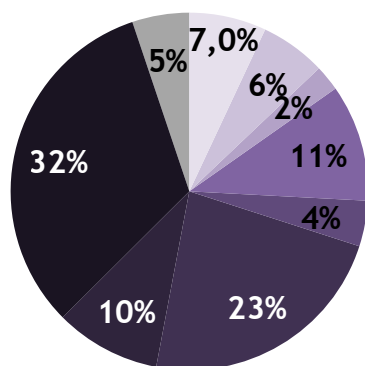
Ile Twoim zdaniem powinien trwać bezpłatny urlop po urodzeniu dziecka, tzw. urlop wychowawczy?

N=1078

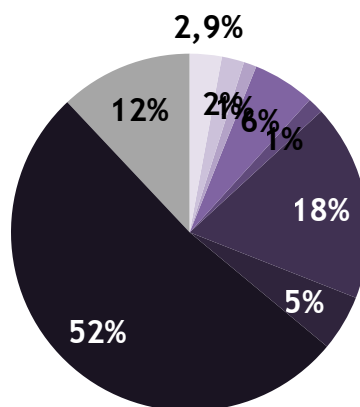

72% osób uważa, że bezpłatny urlop po urodzeniu dziecka powinien trwać od 1 roku do 2 lat

OSOBY NIEPOSIADAJĄCE DZIECI (N=387)

OSOBY POSIADAJĄCE DZIECI (N=691)

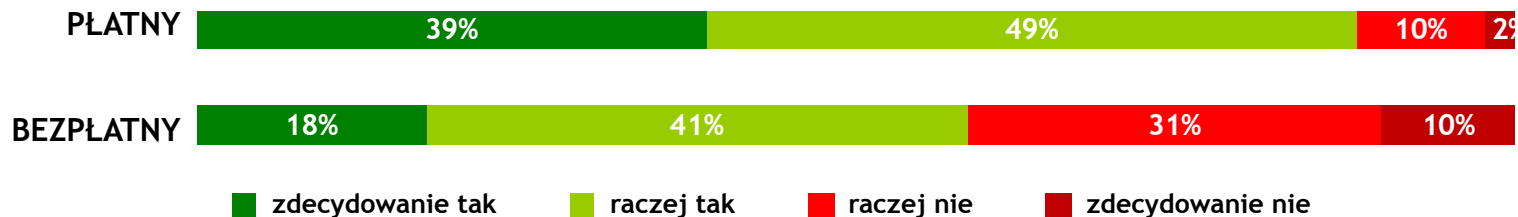

Przy czym: **65%** wśród osób nieposiadających dzieci, a **75%** wśród posiadających dzieci

Opinie na temat urlopu ojcowskiego

Czy uważasz, że mężczyźni powinni brać urlop ojcowski?

N=1078

A czy Ty chciałabyś, aby Twój partner wziął urlop ojcowski?

N=558 (tylko kobiety)

A czy Ty chciałbyś wziąć urlop ojcowski?

N=520 (tylko mężczyźni)

